

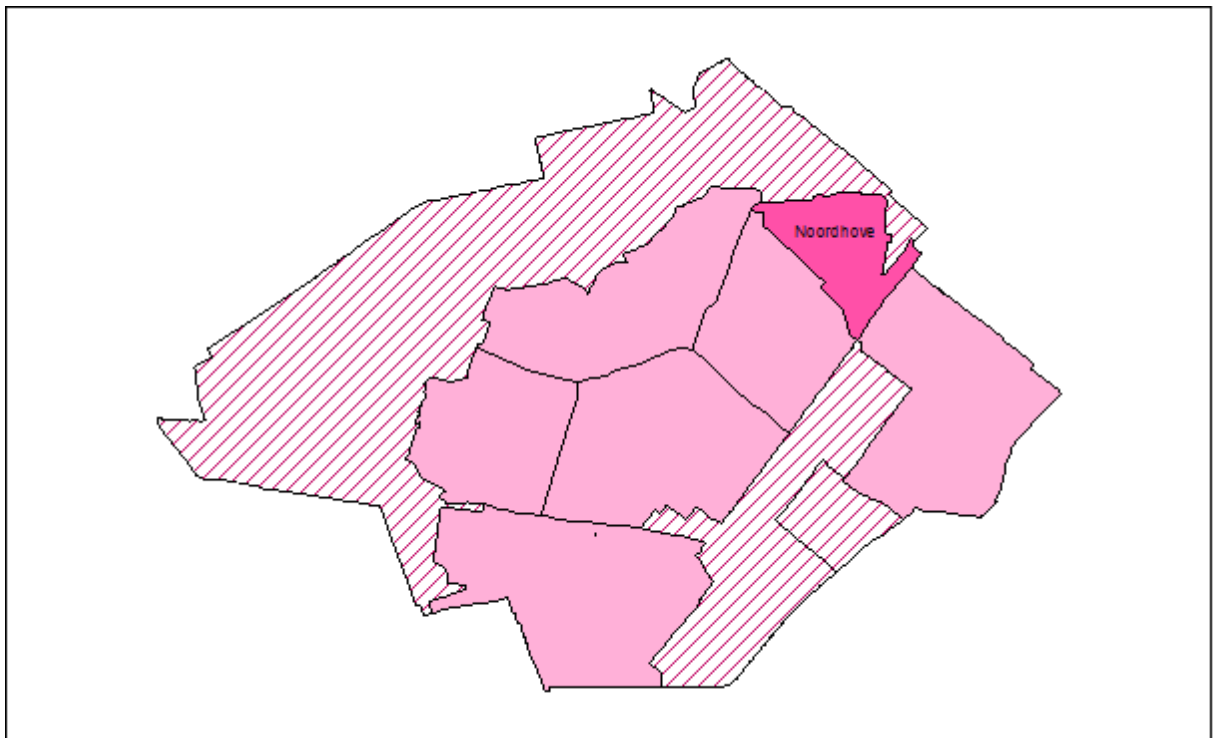
gemeente
Zoetermeer

Wijkbeeld Noordhove 2014

Wijkbeeld Noordhove 2014

GEMEENTE ZOETERMEER
VIDOMES
DE GOEDE WONING
VESTIA

Opdrachtgever:
Samenleving / Annemiek van Soest
Samenstelling:
Facilitair Bedrijf / Onderzoek en Statistiek / Janny Luggens

28 juli 2014

Inhoudsopgave

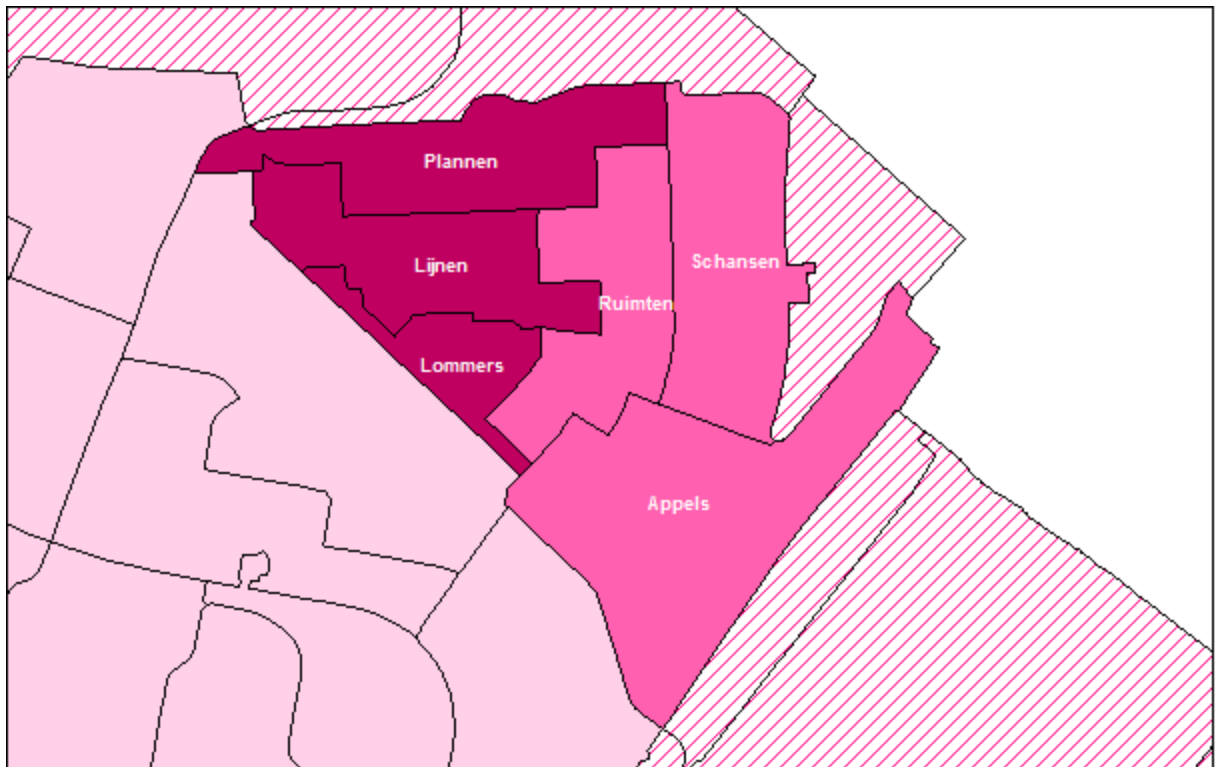
SAMENVATTING	5
1 INLEIDING	7
2 KORTE STEDENBOUWKUNDIGE BESCHRIJVING VAN HET GEBIED	8
3 INWONERS VAN DE WIJK NOORDHOVE	9
3.1 Aantal inwoners, leeftijdsopbouw en bevolkingsprognose	9
3.2 Leeftijdsopbouw	9
3.3 Bevolkingsprognose	12
3.4 Etniciteit	13
3.5 Huishoudens	15
3.6 Aantal personen per adres	15
3.7 Inkomen	15
3.8 Niet-werkende werkzoekenden	17
3.9 WWB-uitkeringen	18
3.10 Aandeel AOW/VUT	18
3.11 Opleidingsniveau	19
3.12 Psychische gezondheid	20
4 WONEN IN NOORDHOVE	21
4.1 Woningtypen	21
4.2 Gemiddelde WOZ waarde	22
4.3 Corporatievoorraad	22
4.4 Woonbeleving – USP	24
4.5 De Grote Woontest 2012	25
4.6 Leefstijlen van burgers	26
5 WERKGELEGENHEID EN VOORZIENINGEN	29
5.1 Werkgelegenheid	29
5.2 Voorzieningen Noordhove	30
6 LEEFBAARHEID	31
6.1 Buurtbarometer	31
6.2 De Leefbaarometer (VROM/BZK)	32
6.3 Veiligheidsgevoelens Omnibusenquête	34
6.4 Criminaliteitscijfers	34
6.5 Meldingen uit melddesk	35

6.6	Sociale kwaliteit	35
6.7	Kwaliteit van het onderhoud in de directe woonomgeving	36
6.8	Onderhoud van het groen in de directe woonomgeving	37
6.8	Kunsttoepassing	37
7	BIJLAGE	38
7.1	Indicatoren Leefbaarometer	38

Samenvatting

In onderstaande samenvatting van het wijkbeeld wordt onderscheid gemaakt tussen Noordhove-west en Noordhove-oost. Waar mogelijk wordt op een lager territoriaal niveau gegevens vermeld. In Noordhove-west liggen de gebieden: De Lijnen, de Plannen, en de Lommers; In Noordhove-oost liggen de gebieden: de Ruimten, de Schansen en de Appels.

<p>Bewoners</p> <ul style="list-style-type: none"> • In Noordhove woont 7% (8.756) van het totale aantal inwoners van Zoetermeer (ZTM). • De Ruimten is het gebied met het grootste aantal inwoners in Noordhove. Hier woont bijna 21% (1.834) van het totaal aantal inwoners van Noordhove. . • De gemiddelde leeftijd in Noordhove is met 40 jaar gelijk aan die van Zoetermeer. • In de Plannen is de gemiddelde leeftijd met 45 het hoogst, in de Schansen (36), en de Appels (37), het laagst. • Zowel Zoetermeer als Noordhove gaan vergrijzen. In 2033 zal het aandeel 60-plussers in Noordhove-west 6% boven dat van geheel Zoetermeer liggen, in Noordhove-oost zal een kwart van de bevolking dan 60 jaar of ouder zijn (nu 14%). • Noordhove heeft relatief minder niet-westerse allochtonen dan Zoetermeer. • In Noordhove zijn er relatief meer huishoudens met kinderen en minder eenpersoonshuishoudens dan in heel Zoetermeer. • Noordhove-west (13%) en Noordhove-oost (6%) hebben t.o.v. Zoetermeer een lager aandeel kinderen in minimahuishoudens (14%). • Noordhove-west heeft met 4,7% een hoger aandeel WWB-ers dan Zoetermeer. • Noordhove-oost heeft met 36% een groter aandeel hoogopgeleiden t.o.v. Zoetermeer (33%); Noordhove-west een lager (25%). 	<p>Stedenbouwkundige opzet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noordhove kenmerkt zich door strakke, lange lanen met rechte en hoekige woonblokken. • De eerste woningen in Noordhove dateren uit 1986 en waren vrijwel allemaal laagbouw. In Noordhove-oost is meer afwisseling in woningbouw. De Schansen en de Appels in Noordhove-oost zijn het laatst gebouwd. • Er staat veel vrijstaande bouw. • In het midden van de wijk ligt het Aldo van Eyckpark en de Wijktuin Noordhove. • In het noorden vormt de Noordhovense Plas een natuurlijke grens; aan de oostkant de Benthuizerplas. • Aan de zuidwestkant vormen de Lommerbaan en de Ruimtebaan de grens met Seghwaert. <p>Wonen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noordhove heeft relatief meer eengezinswoningen (83%) dan Zoetermeer (58%). • De Lijnen heeft van alle subbuurten in Noordhove met 25% het hoogste percentage meergezinswoningen. Voor Zoetermeer is dit percentage 42%. • De Plannen heeft met 58% net iets meer koopwoningen dan huurwoningen. • In de Lijnen (37%) en de Ruimten (32%) is het percentage koopwoningen lager dan in Zoetermeer (51%). • De gemiddelde WOZ-waarde in Noordhove ligt zo'n € 36.400,= boven het gemiddelde van Zoetermeer. • In de Lijnen en de Ruimten ligt de gemiddelde WOZ-waarde boven het gemiddelde van Zoetermeer. • De Goede Woning bezit één complex in Noordhove met 62 woningen, Vidomes heeft hier 442 woningen en Vestia heeft vijf complexen met in totaal 524 woningen.
<p>Werkgelegenheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • In Noordhove zijn de meeste banen te vinden in de sector 'Groot- en detailhandel; reparatie van auto's' en in 'Advisering, onderzoek, specialistische zakelijke dienstverlening'. • In Noordhove bevinden zich 5,8% van het aantal vestigingen in de stad. 	<p>Leefbaarheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportcijfer veiligheid (Omnibusenquête): Noordhove-west: 7,7 Noordhove-oost: 7,3 Zoetermeer: 7,4 • Kengetal sociale cohesie: Noordhove-west: 5,9 Noordhove-oost: 6,0 Zoetermeer: 5,7 • Onderhoud woonomgeving/groen: Noordhove-west: 6,7/6,8 Noordhove-oost: 6,4/6,0 Zoetermeer: 6,4/6,3

De wijk Noordhove bestaat uit twee buurten, te weten:

40 – Noordhove –west

41 – Noordhove-oost

De buurt Noordhove-west bestaat uit de subbuurten:

- Lijnen
- Plannen
- Lommers

De buurt Noordhove-oost bestaat uit de subbuurten:

- Ruimten
- Schansen
- Appels

1 Inleiding

Dit document schetst een beeld van de wijk Noordhove, met de daarin twee buurten, met elk drie subbuurten, en wordt gebruikt als een 0-meting ten behoeve van het Wijkontwikkelingsplan (WOP) dat zal worden opgesteld voor Noordhove. Een wijkontwikkelingsplan biedt een toekomstvisie/ontwikkelingsrichting voor een langere termijn (lees: 10/15 jaar) waarbij vragen m.b.t. sociaal (leefbaarheid en veiligheid), wonen, werk en de fysieke staat van de wijk centraal staan. Het WOP wordt opgesteld en uitgevoerd door de Gemeente Zoetermeer en de woningcorporaties. Tevens zullen burgers en actieve partijen in de wijk worden betrokken bij de totstandkoming van het WOP.

Dit wijkbeeld beschrijft de situatie m.b.t. de bovengenoemde thema's zodat sterke en zwakke punten van de wijk en de buurten in beeld komen. Daarnaast kan het wijkbeeld gebruikt worden als 'indicatorenbron' om ontwikkelingen in de toekomst te blijven volgen. Noordhove en haar twee buurten worden afgezet tegen het stedelijk gemiddelde. Waar mogelijk is er ook een onderlinge vergelijking gemaakt tussen de diverse deelgebieden (subbuurten) in Noordhove.

Het wijkbeeld bestaat uit feitelijke gegevens en onderzoeksresultaten. Dat wil zeggen dat in het wijkbeeld objectieve, statistische gegevens staan, naast subjectieve gegevens die zijn afgeleid uit onderzoeken waarbij bewoners gevraagd is naar hun beleving. In dit wijkbeeld wordt geen waardeoordeel uitgesproken. Dergelijke interpretaties van de bevindingen worden pas besproken tijdens het werken aan het wijkontwikkelingsplan.

2 Korte stedenbouwkundige beschrijving van het gebied

De wijk Noordhove ligt in het noordoostelijke deel van Zoetermeer. Samen met Rokkeveen en Oosterheem vormt Noordhove de zogenaamde tweede schil van Zoetermeer. In het noorden vormt de Noordhovenseplas een natuurlijke grens, in het oosten de Benthuizerplas en de Zegwaartseweg. Aan de zuidkant vormen de Lommerbaan en de Ruimtebaan de grenzen met de wijk Seghwaert.

De ontwikkeling van Noordhove is in twee etappen verlopen, met een lang intermezzo. Het westelijke deel (Noordhove I) is in de tweede helft van de jaren tachtig gebouwd, de noordelijke en oostelijke rand (Noordhove Afronding) in de tweede helft van de jaren negentig.

Noordhove werd in rap tempo gebouwd. In 1988 begon de bouw en medio 1991 telde de wijk al 6.389 inwoners in 1.768 eengezinswoningen en 300 meergezinswoningen.

Tussen het ontwikkelen van de eerste tranche van Noordhove en de tweede, de zogenaamde afronding, liggen tien jaar. Rokkeveen ging immers, zo was de afspraak met de provincie en het rijk, voor.

Het oude Noordhove werd in 1990 grotendeels voltooid. Slechts een enkel deelplan (Noordhove-eiland) en een paar nog braakliggende bouwkavels resteerden voor later.

Noordhove kenmerkt zich door strakke, lange lanen met rechte en hoekige woonblokken, met een sobere architectuur.

De eerste woningen in Noordhove waren vrijwel allemaal laagbouw. In de tweede serie woningen van Noordhove is meer afwisseling in woningbouw. Elk van de zes deelgebieden heeft een eigen soort architectuur, met veel negentiende-eeuws aandoende, vrijstaande bouw. Duurzaamheid is een belangrijk thema. Veel woningen zijn ecologisch opgezet; op sommige plaatsen wordt het regenwater opgevangen.

Er zijn zes woonbuurten in Noordhove: In Noordhove-west de Lijnen, de Plannen en de Lommers en in Noordhove-oost de Ruimten, de Schansen en de Appels.

In het midden van de wijk ligt het winkelcentrum en een sportzaal.

Ten zuiden hiervan ligt het Aldo van Eyckpark, en de Wijktuin Noordhove. Verder kent de wijk verschillende groenstroken en singels.

3 Inwoners van de wijk Noordhove

In dit hoofdstuk komen enkele bevolkingskenmerken aan bod van de inwoners van Noordhove. Het gaat hierbij om aantal inwoners, leeftijdsopbouw en bevolkingsprognose tot 2033; etniciteit; huishoudens; inkomen; arbeidsparticipatie en opleidingsniveau.

3.1 Aantal inwoners, leeftijdsopbouw en bevolkingsprognose

Van alle Zoetermeeders woont 7% in Noordhove. Ruim 4% woont in Noordhove-oost. De gemiddelde leeftijd ligt in Noordhove-west boven het stedelijk gemiddelde, in Noordhove-oost met 38 er onder.

Tabel 1: Aantal inwoners

	Aantal inwoners	% van Zoetermeer	Gemiddelde leeftijd
Noordhove-west	3463	2,8%	43
Noordhove-oost	5293	4,3%	38
Zoetermeer	123.589	100,0%	40

Bron: BRP Zoetermeer, 01-01-2014.

Van alle inwoners van Noordhove woont 20,9% in de Ruimten, en 19,9% in de Schansen. Dit is respectievelijk 1,5% en 1,4% van de inwoners van heel Zoetermeer. In de Lommers woont 7,9% van het aantal inwoners in Noordhove, en 0,6% van het aantal inwoners van heel Zoetermeer.

De gemiddelde leeftijd in Noordhove is met 40 even hoog als in heel Zoetermeer. In de subbuurten de Plannen en de Lijnen ligt de gemiddelde leeftijd hoger dan het stedelijk gemiddelde. De Schansen heeft met 36 de laagste gemiddelde leeftijd.

Tabel 2: Aantal inwoners per gebied in Noordhove

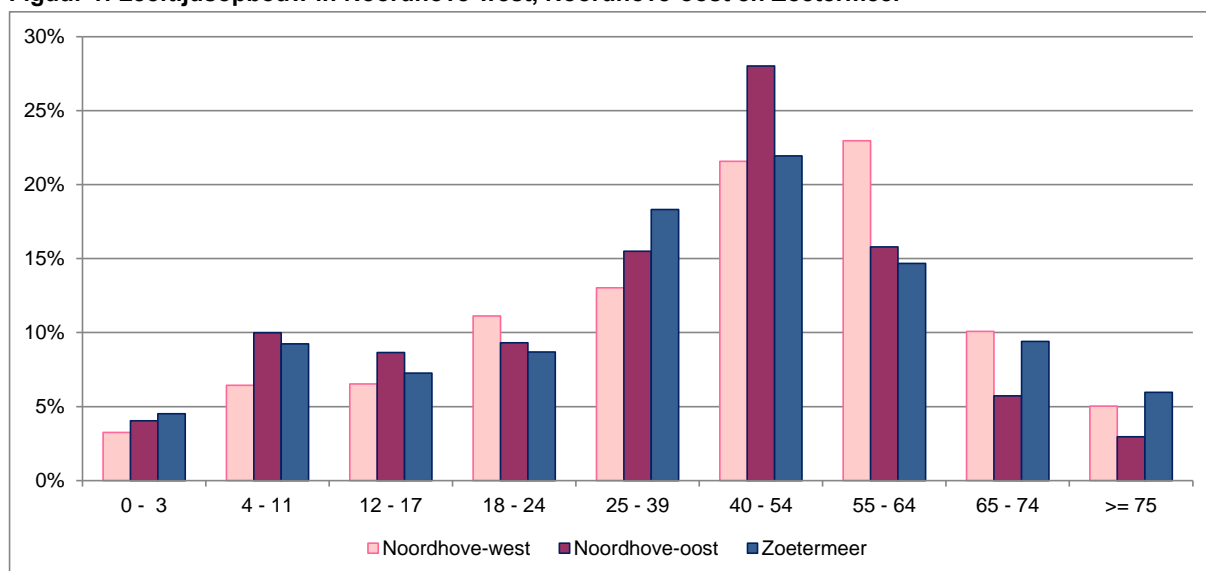
	Aantal inwoners	% van Noordhove	% van Zoetermeer	Gemiddelde leeftijd
Lijnen	1.396	15,9%	1,1%	43
Plannen	1.379	15,7%	1,1%	45
Lommers	688	7,9%	0,6%	39
Ruimten	1.834	20,9%	1,5%	40
Schansen	1.739	19,9%	1,4%	36
Appels	1.720	19,6%	1,4%	37
Noordhove	8.756	100,0%	7,1%	40
Zoetermeer	123.589		100,0%	40

Bron: BRP Zoetermeer, 01-01-2014.

3.2 Leeftijdsopbouw

- Er wonen relatief beduidend meer 40-54 jarigen in Noordhove-oost dan het stedelijke gemiddelde en relatief minder 65-plussers.
- De percentages 0-3 jarigen en 25-39 jarigen liggen zowel in Noordhove-west als in Noordhove-oost lager dan het stedelijk gemiddelde.

Figuur 1: Leeftijdsofbouw in Noordhove-west, Noordhove-oost en Zoetermeer

Bron: BRP Zoetermeer, 01-01-2014

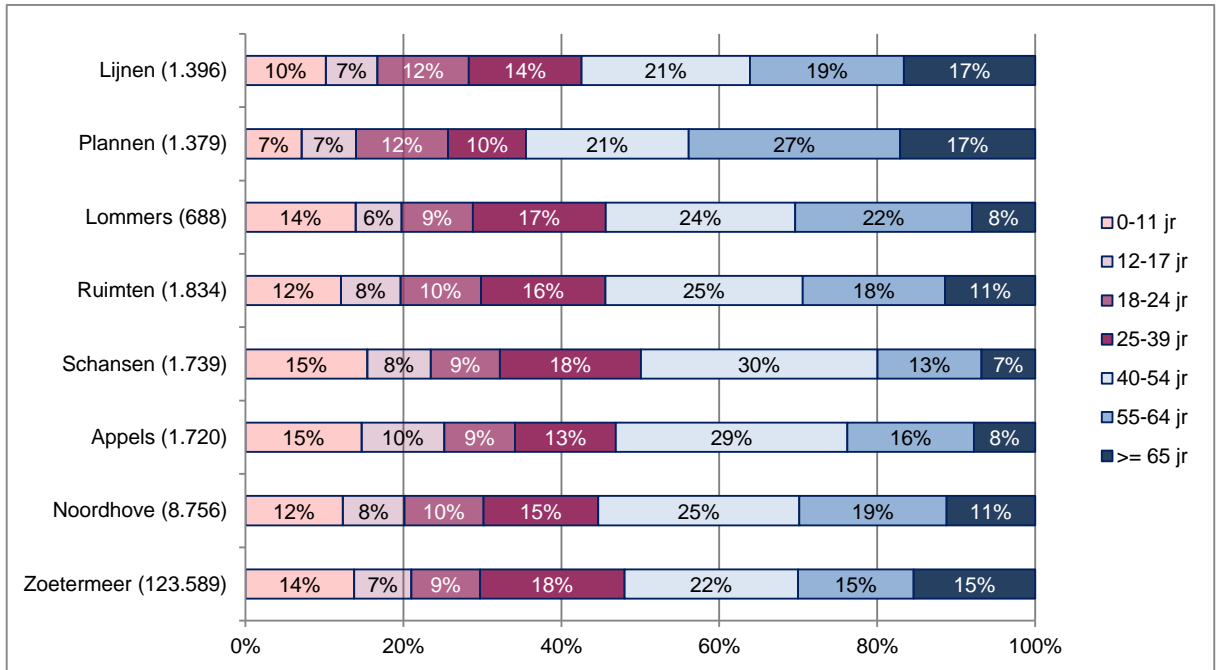
Tabel 3: Aantal inwoners per gebied in Noordhove

	0 - 11	12 - 17	18 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 64	65+	Totaal
De Lijnen	142	91	162	199	298	272	232	1.396
De Plannen	98	95	161	136	284	369	236	1.379
De Lommers	96	40	62	116	165	154	55	688
De Ruimten	222	138	187	289	458	331	209	1.834
De Schansen	268	140	152	311	521	229	118	1.739
De Appels	253	180	154	220	504	276	133	1.720
Noordhove	1.079	684	878	1.271	2.230	1.631	983	8.756
Zoetermeer	17.002	8.972	10.737	22.631	27.115	18.137	18.995	123.589

Bron: BRP Zoetermeer, 01-01-2014

- Er wonen relatief beduidend meer 40-54 jarigen in de Schansen dan het gemiddelde in Noordhove en het gemiddelde in Zoetermeer.
- Het percentage 65-plussers is in de Lommers, de Schansen en de Appels lager dan het stedelijke percentage (resp. 8%, 7% en 8% tegen 15%)
- De leeftijdscategorie 0-11 jaar ligt in de Appels en de Schansen met 15% boven het stedelijk gemiddelde van 14%.

Figuur 2: Leeftijdsofbouw in de subbuurten in Noordhove

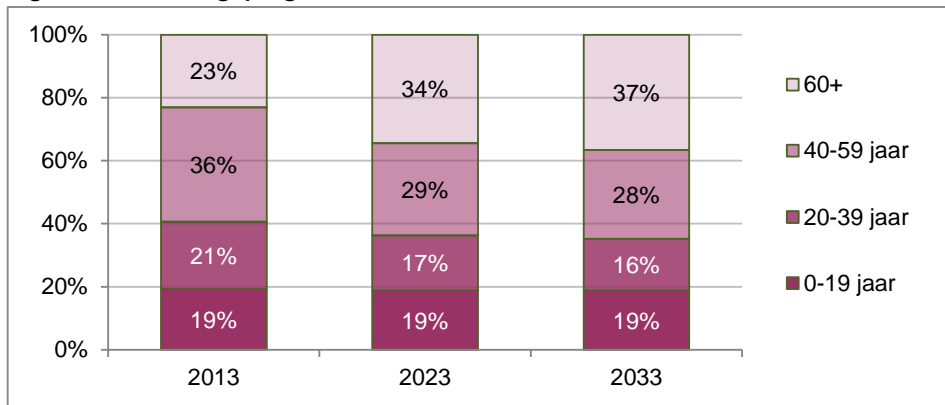
Bron: BRP Zoetermeer, 01-01-2014

Tussen haakjes per gebied het aantal inwoners per 1-1-2014

3.3 Bevolkingsprognose

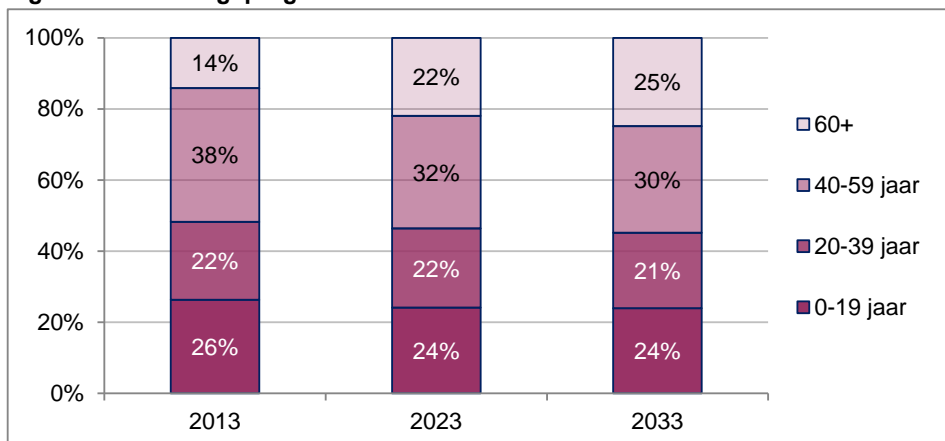
- Onderstaande figuren laten zien dat zowel Zoetermeer als Noordhove-west en Noordhove-oost zullen vergrijzen: in Zoetermeer in 2033 10% meer 60-plussers dan in 2013. In Noordhove-west zal het aandeel 60-plussers in 2023 en 2033 relatief 6% boven het gemiddelde van Zoetermeer liggen. In Noordhove-oost zal in 2033 een kwart van de bevolking 60 jaar of ouder zijn.
- Het aandeel 0-19 jarigen ligt in Noordhove-west lager dan in heel Zoetermeer en zal naar verwachting niet veranderen.

Figuur 3: Bevolkingsprognose Noordhove-west

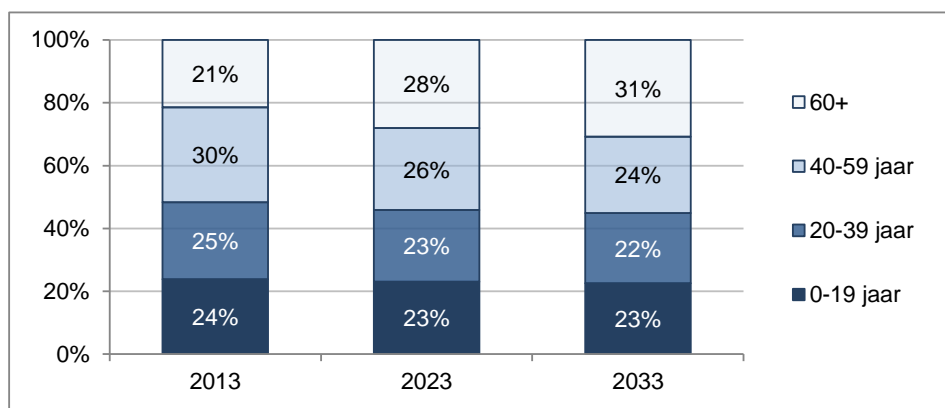
Bron: Bevolkingsprognose Zoetermeer 2013-2033, mei 2013.
2013: waargenomen, 2023 en 2033 prognose

Figuur 4: Bevolkingsprognose Noordhove-oost

Bron: Bevolkingsprognose Zoetermeer 2013-2033, mei 2013.

Figuur 5: Bevolkingsprognose Zoetermeer

Bron: Bevolkingsprognose Zoetermeer 2013-2033, mei 2013.

3.4 Etniciteit

Definitie

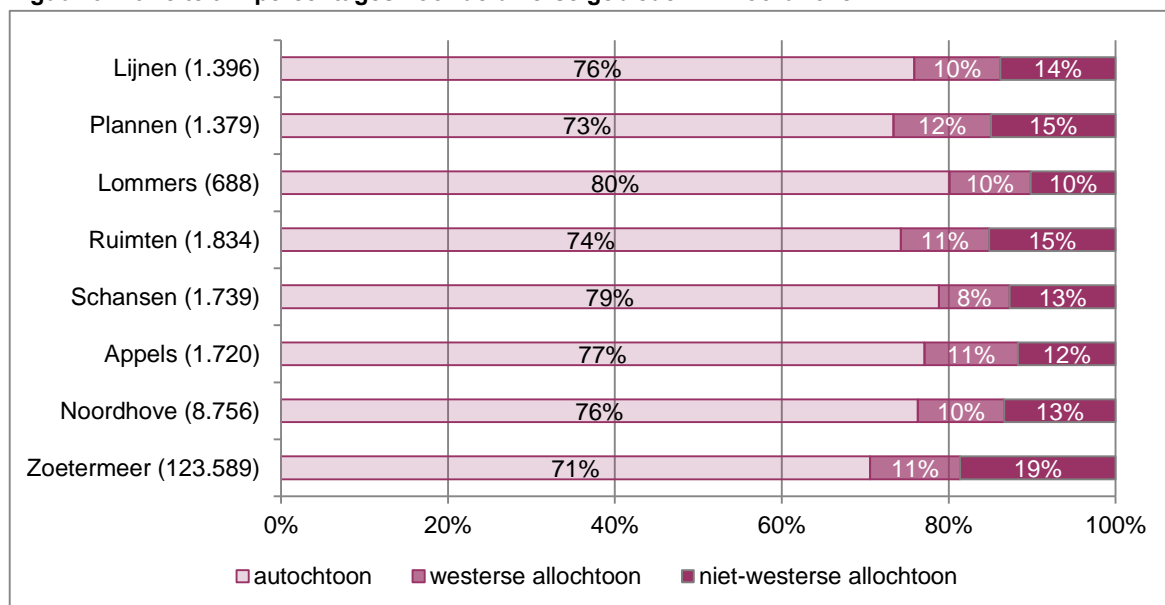
De etniciteit is bepaald volgens de standaarddefinitie van het CBS. In deze definitie worden tot de allochtonen gerekend alle personen van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Een westerse allochtoon is een allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, Indonesië of Japan.

Een niet-westerse allochtoon is een allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije.

- Het percentage niet-westerse allochtonen ligt in Noordhove lager dan in heel Zoetermeer: 13% versus 19%.
- Binnen Noordhove hebben de Plannen en de Ruimten met beiden 15% het hoogste percentage niet-westerse allochtonen. Dit percentage is lager dan het stedelijk aandeel
- Alle gebieden in Noordhove hebben een hoger percentage autochtonen dan het stedelijk gemiddelde.

Figuur 6: Etniciteit in percentages voor de diverse gebieden in Noordhove

Bron: BRP, 1-1-2014

Tussen haakjes per gebied het aantal inwoners per 1-1-2014.

Etniciteit naar leeftijd

De volgende tabellen geven per gebied de procentuele verdeling van de etniciteiten naar leeftijd weer.

Tabel 4: Leeftijdspecifiek percentage AUTOCHTONEN

	0 - 3	4 - 11	12 - 17	18 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 64	65 - 74	>= 75	Totaal
Lijnen	70%	68%	68%	79%	73%	77%	76%	76%	88%	76%
Plannen	52%	57%	67%	70%	60%	73%	80%	82%	91%	73%
Lommers	71%	76%	90%	87%	70%	81%	83%	90%	-	80%
Ruimten	68%	69%	70%	67%	68%	75%	82%	83%	87%	74%
Schansen	89%	86%	80%	72%	75%	76%	83%	83%	79%	79%
Appels	84%	76%	75%	75%	75%	73%	83%	84%	87%	77%
Noordhove	76%	74%	74%	74%	71%	75%	81%	82%	87%	76%
Zoetermeer	70%	67%	65%	66%	65%	69%	76%	79%	83%	71%

Bron: BRP, 1-1-2014

- % mag niet weergegeven worden vanwege privacy-redenen

Leesvoorbeeld: Van alle 0 t/m 3-jarigen in 'de Lijnen' is 70% autochtoon. De overige 30% van de 0 t/m 3-jarigen in dit gebied is allochtoon. Vanwege privacy-redenen (te kleine aantallen) kan er geen nadere specificatie tussen westers of niet-westers worden weergegeven.

Tabel 5: Leeftijdspecifiek percentage WESTERSE ALLOCHTONEN

	0 - 3	4 - 11	12 - 17	18 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 64	65 - 74	>= 75	Totaal
Lijnen	-	-	11%	-	12%	9%	14%	15%	11%	10%
Plannen	-	16%	13%	9%	17%	12%	11%	12%	-	12%
Lommers	-	-	x	-	15%	11%	8%	-	-	10%
Ruimten	-	10%	12%	9%	10%	11%	12%	10%	-	11%
Schansen	-	-	-	8%	10%	11%	7%	-	-	8%
Appels	-	8%	8%	10%	13%	14%	11%	13%	-	11%
Noordhove	9%	8%	9%	8%	12%	12%	11%	11%	10%	10%
Zoetermeer	6%	7%	7%	8%	11%	12%	13%	13%	13%	11%

Bron: BRP, 1-1-2014

- = % mag niet weergegeven worden vanwege privacy-redenen

X = waarde komt niet voor

Tabel 6 : Leeftijdspecifiek percentage NIET-WESTERSE ALLOCHTONEN

	0 - 3	4 - 11	12 - 17	18 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 64	65 - 74	>= 75	Totaal
Lijnen	-	27%	21%	17%	16%	14%	10%	8%	-	14%
Plannen	39%	27%	20%	21%	24%	15%	9%	7%	-	15%
Lommers	-	-	-	-	16%	8%	8%	-	x	10%
Ruimten	22%	21%	19%	24%	21%	14%	6%	8%	-	15%
Schansen	-	9%	15%	20%	15%	13%	10%	-	-	13%
Appels	-	15%	17%	14%	12%	13%	6%	-	-	12%
Noordhove	16%	17%	18%	19%	17%	13%	8%	7%	3%	13%
Zoetermeer	23%	26%	28%	26%	23%	18%	11%	7%	5%	19%

Bron: BRP, 1-1-2014

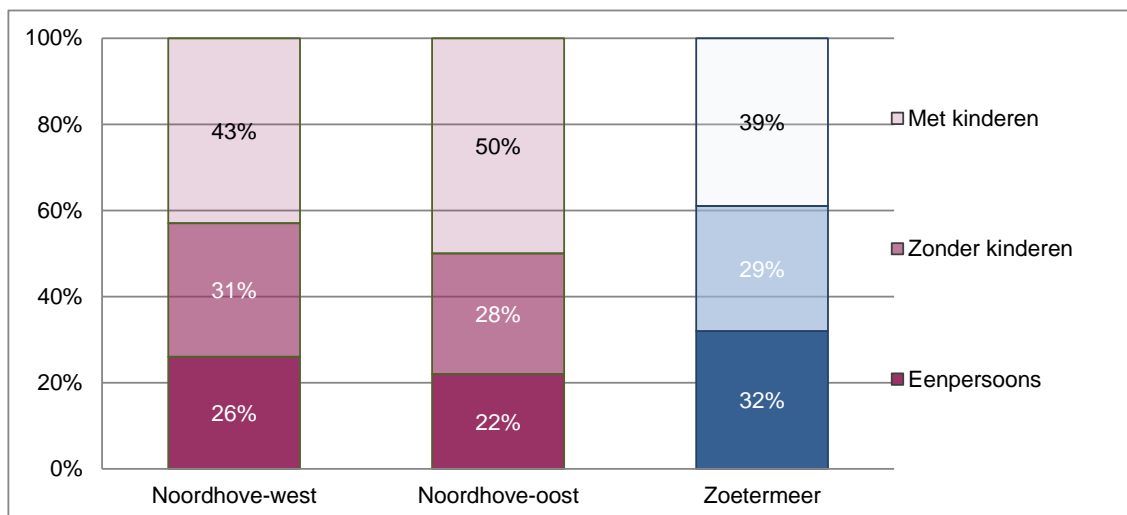
- % mag niet weergegeven worden vanwege privacy-redenen

X - waarde komt niet voor

3.5 Huishoudens

- In Noordhove-west en Noordhove-oost zijn er relatief minder eenpersoonshuishoudens in vergelijking met het stedelijk gemiddelde (resp. 26% en 22% t.o.v. 32%).
- In Noordhove-west en Noordhove-oost zijn er relatief meer gezinnen met kinderen dan het stedelijk gemiddelde (resp. 43% en 50% t.o.v. 39%).
- In Noordhove-oost is de helft van het aantal huishoudens een gezin met kinderen.

Figuur 7: Huishoudtype in percentage

Bron: CBS, 2012.

3.6 Aantal personen per adres

- In de Plannen zijn er relatief veel adressen die door twee personen bewoond worden.
- In de Schansen en de Appels (elk 24%) wordt bijna een kwart van de adressen door vier personen bewoond. In heel Zoetermeer wordt 14% van de adressen door vier personen bewoond.

Tabel 7: Bewoonde adressen naar aantal bewoners, per gebied, 1 januari 2014

	1	2	3	4	5	6	7	>=8	Totaal
De Lijnen	35%	33%	15%	14%	3%				100%
De Plannen	19%	45%	18%	13%	4%	1%		0%	100%
De Lommers	10%	36%	25%	23%	5%	1%	0%	0%	100%
De Ruimten	28%	33%	19%	15%	3%	1%		0%	100%
De Schansen	17%	34%	17%	24%	6%	1%			100%
De Appels	10%	36%	21%	24%	8%	1%	0%	0%	100%
Noordhove	22%	36%	19%	18%	5%	1%	0%	0%	100%
Zoetermeer	31%	34%	15%	14%	4%	1%	0%	0%	100%

Bron:BRP, 1-1-2014.

3.7 Inkomen

Aan de respondenten van de Omnibusenquête (inwoners van Zoetermeer van 18 jaar en ouder) is gevraagd naar het netto-maandinkomen van het hoofd van het huishouden plus de (eventuele) partner.

- In Noordhove-west zijn er procentueel gezien meer huishoudens met een laag inkomen (onder € 2.001) dan stedelijk (40% tegen 37%).
- In Noordhove-oost zijn er procentueel gezien meer huishoudens met een hoog inkomen (€ 3.001 of meer) dan stedelijk (55% tegen 36%).

Tabel 8: Huishoudinkomen

	Onder € 2.001	€ 2.001 t/m €3.000	€ 3.001 of meer	Totaal
Noordhove-west	40%	24%	36%	100%
Noordhove-oost	23%	23%	55%	100%
Zoetermeer *	37%	27%	36%	100%

Bron: Omnibusenquête Zoetermeer, 2013.

* excl. de buurten in de wijken Industriegebied en Buitengebied

Aantal kinderen in minimahuishoudens

Een minimahuishouden heeft een inkomen tot 110% van het Wettelijke Sociaal Minimum (WSM).

Van alle kinderen in Zoetermeer leeft 14% in een huishouden tot 110% van de bijstandsnorm.

- In Noordhove-oost wonen relatief weinig minimakinderen (6%).

Tabel 9: Aantal kinderen in minimahuishoudens

	aantal 2011	alle kinderen	aandeel
Noordhove-west	74	587	13%
Noordhove-oost	79	1.263	6%
Zoetermeer	3.754	26.102	14%

Bron: Armoedemonitor Zoetermeer 2012, KWIZ, juli 2012.

Aantal minimahuishoudens

- In Noordhove-west is het aandeel minimahuishoudens met 11% hoger dan het stedelijk gemiddelde van 10%; in Noordhove-oost ligt dit lager.
- In Noordhove-west is het aandeel minimahuishoudens ten opzichte van 2009 met 2 procentpunt gestegen.

Tabel 10: Aantal minimahuishoudens tot 110% Wsm

	aantal 2009	aantal 2011	alle huishoudens 2012	aandeel	
				2009	2011
Noordhove-west	139	168	1.478	9%	11%
Noordhove-oost	133	151	2.035	7%	7%
Zoetermeer	4.822	5.573	53.274	9%	10%

Bron: Armoedemonitor Zoetermeer 2012, KWIZ, juli 2012

Schuldhelpverlening

- In Noordhove-oost zijn in 2013 5 meldingen meer gedaan bij schuldhelpverlening dan in 2012. Stedelijk nam het aantal meldingen met 15% toe.
- In Noordhove-west is het aantal aanmeldingen met vijf procent afgenomen.

Tabel 11: Aantal aanmeldingen* in de schuldhelpverlening in 2011 en 2012

	Aantal meldingen		Toename/afname 2013 t.o.v. 2012	
	2012	2013	abs.	%
Noordhove-west	20	19	-1	-5,0%
Noordhove-oost	26	31	5	19,2%
Zoetermeer	929	1072	143	15,4%

* Cliënten die zich meerdere malen hebben aangemeld komen meerdere keren voor

Bron: Afdeling WZI, gemeente Zoetermeer

3.8 Niet-werkende werkzoekenden

Eind 2013 waren er in Noordhove ruim 400 niet-werkende werkzoekenden ingeschreven bij het UWV. Het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWW-ers) bestaat uit niet-uitkeringsgerechtigden, WW-ers (Werkloosheidswet) en WWB-ers (Wet Werk en Bijstand) voor zover ingeschreven bij het UWV.

De potentiële beroepsbevolking zijn alle 15-64-jarigen.

- Zowel in Noordhove-west als in Noordhove-oost ligt het aandeel NWW-ers lager dan het stedelijk gemiddelde.

Tabel 12: Niet werkende werkzoekenden eind 2013, en als percentage van de potentiële beroepsbevolking

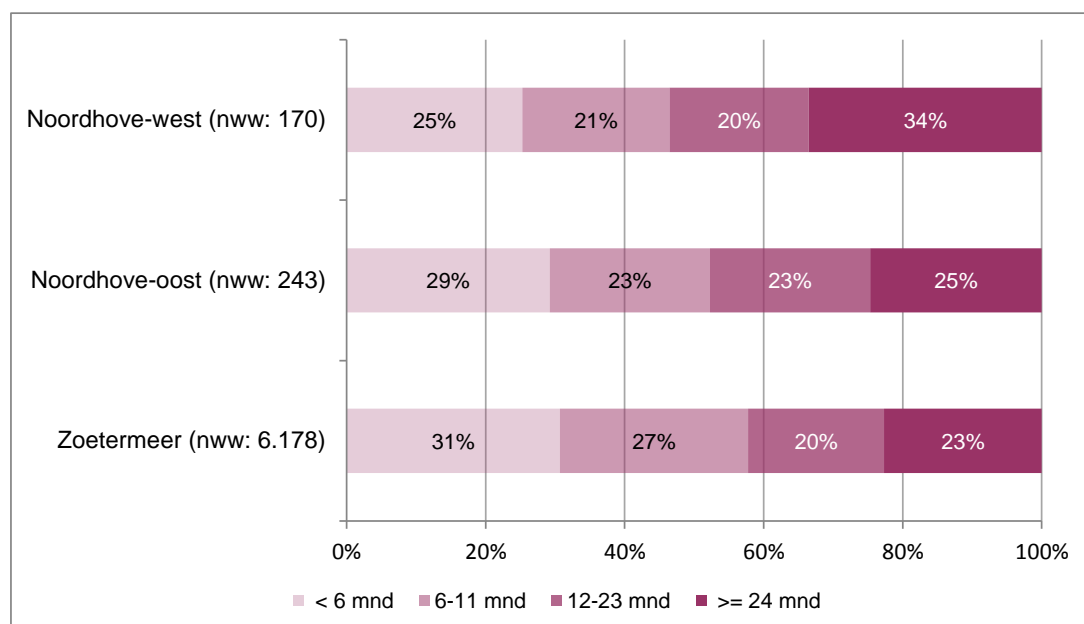
	Aantal nww ers eind 2013	Potentiële beroepsbevolking (15 t/m 64 jarigen) 1-1-2014	aandeel nww-ers v.d. potentiële beroepsbevolking eind 2013
Noordhove-west	170	2.492	6,8%
Noordhove-oost	243	3.869	6,3%
Totaal Noordhove	413	6.361	6,5%
Zoetermeer	6.178	83.143	7,4%

Bron: UWV, GBA-Zoetermeer.

Inschrijvingsduur

- In Noordhove-west ligt het aandeel langdurig werklozen (langer dan twee jaar) met 34% ruim boven het stedelijk percentage.

Figuur 8: Niet werkende werkzoekenden eind 2013, naar duur van werkloosheid

Bron: UWV.

Jeugdwerkloosheid

Om de jeugdwerkloosheid in de buurten Noordhove-west en Noordhove-oost te bepalen is het aantal werkloze jongeren (15 t/m 24 jaar) afgezet tegen het totaal aantal jongeren in de desbetreffende buurt.

- Zowel in Noordhove-west (1,8%) als in Noordhove-oost (2,6%) is het aandeel jeugdige NWW-ers lager dan het stedelijk aandeel (4,1%).

Tabel 13: Jeugdwerkloosheid als aandeel van het totaal aantal 15-24 jarigen

	NWW-ers t/m 24 jaar	Inwoners van 15 t/m 24 jaar	Aandeel NWW-ers
Noordhove-west	9	499	1,8%
Noordhove-oost	19	730	2,6%
Zoetermeer	627	15.260	4,1%

Bron: UWV.

3.9 WWB-uitkeringen

- Zowel in Noordhove-west als in Noordhove-oost is het aantal WWB-klienten toegenomen. Ook in heel Zoetermeer is sprake van een toename.
- In Noordhove-oost ligt het aandeel WWB-ers met 2,1% onder het stedelijk aandeel van 3,5%, in Noordhove-west ligt dit aandeel hoger dan het stedelijk aandeel.

Tabel 14: Aantal WWB-klienten < 65 jaar, aan het eind van het jaar

	WWB-ers		+/-	inwoners 18 t/m 64 jaar		aandeel WWB-ers	
	2012	2013		1-1-2013	1-1-2014	2012	2013
Noordhove-west	108	112	3,7%	2.406	2.378	4,5%	4,7%
Noordhove-oost	62	76	22,6%	3.647	3.632	1,7%	2,1%
Zoetermeer	2.438	2.772	13,7%	78.967	78.620	3,1%	3,5%

Bron: afdeling WZI, gemeente Zoetermeer, GBA-Zoetermeer.

3.10 Aandeel AOW/VUT

In de Omnibusenquête wordt jaarlijks aan respondenten (inwoners van Zoetermeer, 18 jaar en ouder) gevraagd wat hun hoofdbezigheid overdag is.

- In Noordhove-west is het aandeel respondenten dat heeft aangegeven in loondienst te zijn of een eigen bedrijf te hebben nagenoeg identiek aan het stedelijk gemiddelde (54% tegen 58%).
- In Noordhove-oost geeft driekwart van de respondenten aan in loondienst te zijn of een eigen bedrijf te hebben.
- In Noordhove-west is 17% van de respondenten AOW-er/VUT'er, Stedelijk behoort een op de vijf respondenten tot deze groep.

Tabel 15: Hoofdbezigheid overdag (18 jaar en ouder)

	Loondienst/ eigen bedrijf	AOW-er/ VUT'er	Werkzoekende zonder werk	Student of scholier	Overig*
Noordhove-west	54%	17%	6%	6%	16%
Noordhove-oost	74%	9%	2%	6%	8%
Zoetermeer **	58%	21%	5%	4%	12%

*Overig: werkzaam in eigen huishouden, arbeidsongeschikt, vrijwilligerswerk, anders

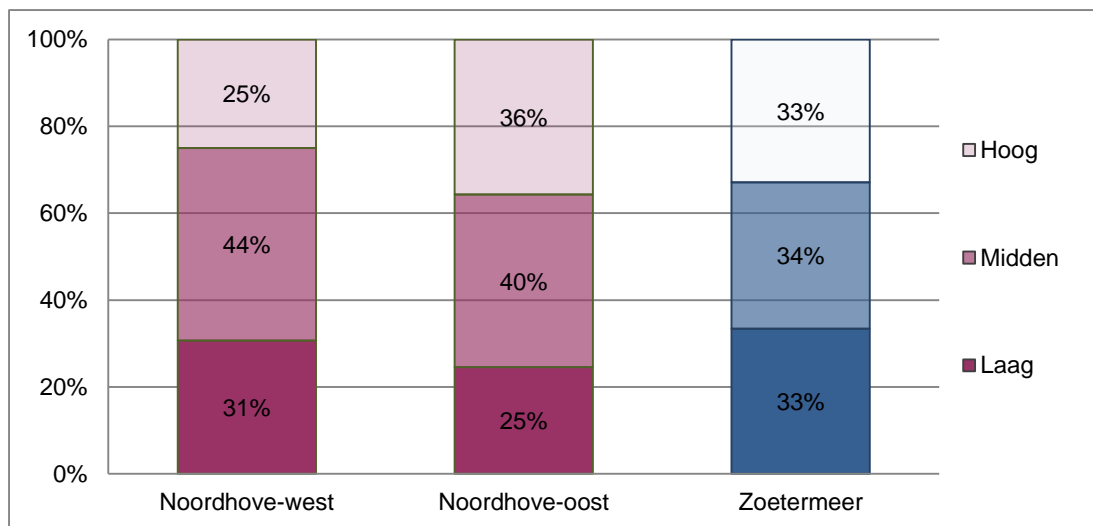
** Exclusief de buurten in de wijken Industriegebied en Buitengebied

Bron: Omnibusenquête 2013, 3.329 respondenten.

3.11 Opleidingsniveau

- Het aandeel hoogopgeleiden is in Noordhove-oost hoger dan in Zoetermeer (36% t.o.v. 33%).
- Het aandeel opgeleiden in de categorie 'midden' is zowel in Noordhove-west als in Noordhove-oost hoger dan het stedelijk aandeel (resp. 44% en 40% tegen 34%).

Figuur 9: Opleidingsniveau*

Bron: Omnibusenquête 2013, 3.227 respondentent.

Voor Zoetermeer: Exclusief de buurten in de wijken Industriegebied en Buitengebied.

* Laag = o.a. basisschool, MAVO, VMBO

Midden = o.a. VWO, HAVO, MTS

Hoog = HBO, WO.

3.12 Psychische gezondheid

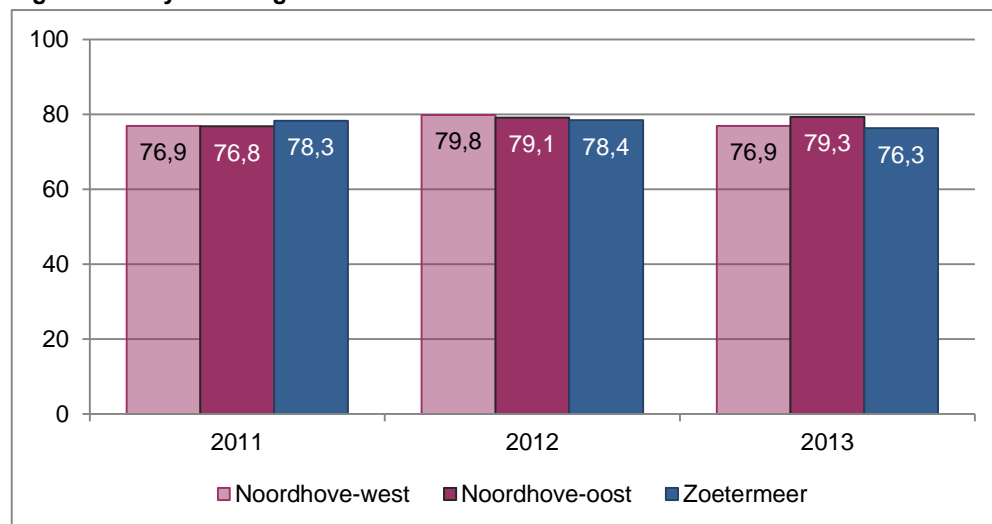
Het kengetal 'Psychische gezondheid' is een samengestelde waarde van vijf aspecten van psychische gezondheid, conform de internationale standaard voor meting van de psychische gezondheid, de MHI-5 (Mental Health Inventory). Respondenten op de Omnibusenquête, en voor 2013 ook op het WMO-onderzoek (samengevoegd), hebben hiertoe de volgende vragen beantwoord, met 'altijd'/'meestal'/'vaak'; 'soms'/'zelden'/'nooit':

- Hoe vaak was u gedurende de afgelopen vier weken erg zenuwachtig?
  - Hoe vaak was u gedurende de afgelopen vier weken zo in de put, dat niets u meer kon opvrolijken?
  - Hoe vaak voelde u zich gedurende de afgelopen vier weken kalm en rustig?
  - Hoe vaak was u gedurende de afgelopen vier weken een gelukkig mens?
  - Hoe vaak voelde u zich gedurende de afgelopen vier weken somber en neerslachtig?
- De antwoorden zijn omgerekend naar een cijfer tussen 0 (ongunstig) en 100 (gunstig).

Voor 2013 bedraagt de MHI-5 (voor de respondenten op de omnibus- en Wmo-enquête) voor Zoetermeer gemiddeld 76,3 op een schaal van nul tot 100.

- Er zijn geen grote verschillen in de mate van psychische gezondheid.

Figuur 10: Psychische gezondheid

Bron: Omnibusenquêtes 2011 t/m 2013; WMO-onderzoek 2013.

4 Wonen in Noordhove

4.1 Woningtypen

- In Noordhove is 63% van de woningvoorraad (2.200) een koopwoning. Dat is meer dan het stedelijk gemiddelde van 51%. De Lommers en de Schansen hebben bijna alleen koopwoningen. De Lijnen en de Ruimten hebben een lager percentage koopwoningen dan het stedelijk gemiddelde.

Verder hebben - op de Lijnen en de Ruimten na - alle onderscheiden gebieden een hoger percentage koopwoningen dan het stedelijk gemiddelde, variërend van 58% voor de Plannen tot 98% in de Lommers.

- Alle subbuurten in Noordhove hebben een hoger percentage eengezinswoningen dan het stedelijk gemiddelde (58%). In de Lijnen ligt dit percentage met 75% het laagst, in de Appels (94%) en de Lommers (100%) het hoogst.

Tabel 16: Woningvoorraad naar type en huur/koop, per 1-1-2014

Subbuurt	eengezins		meergezins		Totaal
	huur	koop	huur	koop	
Lijnen	248	248	166		662
Plannen	230	247	7	85	569
Lommers	4	235	1		240
Ruimten	396	241	141	13	791
Schansen	23	479	10	148	660
Appels	82	472	3	32	589
Noordhove	983	1.922	328	278	3.511
Zoetermeer	10.401	21.242	16.247	6.899	54.789

Bron: BAG - Zoetermeer, 1-1-2014.

Tabel 17: Woningvoorraad naar type en huur/koop, per 1-1-2014, rij%.

Subbuurt	eengezins		meergezins		Totaal
	huur	koop	huur	koop	
Lijnen	37%	37%	25%		100%
Plannen	40%	43%	1%	15%	100%
Lommers	2%	98%	0%		100%
Ruimten	50%	30%	18%	2%	100%
Schansen	3%	73%	2%	22%	100%
Appels	14%	80%	1%	5%	100%
Noordhove	28%	55%	9%	8%	100%
Zoetermeer	19%	39%	30%	13%	100%

Bron: BAG - Zoetermeer, 1-1-2014.

4.2 Gemiddelde WOZ waarde

- De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in Noordhove ligt zo'n € 36.400,= boven de WOZ-waarde van het stedelijk gemiddelde.
- De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in de Plannen en de Appels liggen resp. € 72.000,= en € 55.700,= onder het gemiddelde van Noordhove en zo'n € 108.000,= en resp. € 92.000,= onder het stedelijk gemiddelde.
- De WOZ-waarde in Noordhove is met 6% gedaald t.o.v. een jaar eerder. Dit is één procentpunt meer dan stedelijk. In de Lommers is de gemiddelde WOZ-waarde het sterkst gedaald (-6%). Dit is meer dan de daling in Noordhove als totaal en ook meer dan de stedelijke daling.

Tabel 18: Aantal woningen per 1-1-2014 naar gemiddelde WOZ waarde

Subbuurt	Gemiddelde WOZ-waarde peildatum WOZ 1-1-2013	aantal woningen (1-1-2014)	Gemiddelde WOZ-waarde peildatum WOZ 1-1-2012	aantal woningen (1-1-2013)	Procentueel waardeverschil
Lijnen	€ 163.678	662	€ 174.681	661	-6%
Plannen	€ 296.902	569	€ 312.370	568	-5%
Lommers	€ 206.175	240	€ 220.583	240	-7%
Ruimten	€ 180.194	789	€ 192.335	791	-6%
Schansen	€ 234.100	660	€ 248.108	659	-6%
Appels	€ 280.426	587	€ 298.601	587	-6%
Noordhove	€ 224.711	3.507	€ 238.662	3.506	-6%
Zoetermeer	€ 188.313	54.205	€ 198.138	53.891	-5%

Bronnen: BAG – Zoetermeer, afd. Belastingen Zoetermeer.

4.3 Corporatievoorraad

- De Goede Woning bezit 1 complex in Noordhove.
- Vestia heeft van de corporaties het grootste woningbezit in De Leyens, 8,5% van hun bezit is hier te vinden; in de Lijnen staat het grootste aandeel woningen.
- Van het bezit van Vidomes in Noordhove staat 62% in de Ruimten.

Tabel 19: aantal (corporatie) woningen per 1-1-2014

Subbuurt	Totaal aantal woningen	w.v. koop	Vidomes sociale huur	Vidomes vrije sector	De Goede Woning sociale huur	De Goede Woning vrije sector	Vestia sociale huur	Vestia vrije sector	Beleggers/overige verhuur
Lijnen	662	248	66				353		-5 *
Plannen	569	332	101				110		26
Lommers	240	235							5
Ruimten	791	254	275		62				200
Schansen	660	627							33
Appels	589	504					61 **		24
Noordhove	3.511	2.200	442	0	62	0	524	0	283
Zoetermeer	54.789	28.141	7.250	170	6.158	75	5.583	580	6.832

Bronnen: BAG – Zoetermeer; corporaties.

* Het gebruik van verschillende bronnen veroorzaakt klein verschil.

** Betreft woningen aan de Mercatorschans, Offerhauschans, Orteliusschans, Ruseschans en de Van Rijswijckschans. Deze straten liggen echter officieel in de subbuurt 'Appels'.

Mutatiegegevens

Bij een mutatiegraad van 10% komt elk jaar 10% van de huurwoningen vrij. De mutatiegraad geeft dus de mate van doorstroming weer in de buurt.

- In Noordhove is de mutatiegraad van woningen bij De Goede Woning in 2013 hoger dan in 2012. Bij Vestia geldt dit voor complex 834 en 852, bij Vidomes alleen voor de eengezinswoningen in complex 5034.

Tabel 20: Mutatiegraad van het bezit van De Goede Woning in 2012 en 2013, naar eengezins/meergezinswoning

	2012		2013	
	egw	mgw	egw	mgw
Ruimten / Noordhove	4,8%		6,5%	
Zoetermeer	5%	12%	4%	11%

Bron: De Goede Woning.

Tabel 21: Mutatiegraad van het bezit van Vestia, in 2012 en 2013, per complex

Complexnaam	Subbuurt	2012	2013
834 Nervilijn	Lijnen	22%	25%
837 Noordhove Lijnen en Plannen	Lijnen / Plannen	2%	0%
852 Rogershof	Lijnen	12%	15%
855 Scharounlijn	Lijnen	19%	10%
860 Noordhove Schansen	Appels	2%	0%
Zoetermeer		9%	8%

Bron: Vestia.

Tabel 22: Mutatiegraad van het bezit van Vidomes, in 2012 en 2013, per complex en naar eengezins/meergezinswoning

Complexnummer	Subbuurt	2012		2013	
		egw	mgw	egw	mgw
5034	Lijnen/Plannen/Ruimten	4,8%	17,9%	5,9%	3,6%
5035	Lijnen/Plannen/Ruimten		13,3%		8,3%
Zoetermeer		4,1%	9,8%	5,5%	12,3%

Bron: Vidomes.

Huurachterstand

Aantal huurders met tenminste een volle maand huurachterstand per eind 2013.

- Bij De Goede Woning is het percentage huurders met een huurachterstand in Noordhove hoger dan het stedelijk gemiddelde; bij Vidomes ligt dit onder het stedelijk percentage.

Tabel 23: Huurachterstand per corporatie, eind 2013, als percentage van het bezit

	DGW	Vidomes	Vestia
Noordhove	6,5%	3,4%	4,2%
Zoetermeer	4,6%	4,1%	5,4%*

Bron: De Goede Woning, Vidomes, Vestia.

*Vestia Zoetermeer: aantal contracten met een huurachterstand > € 300,=.

4.4 Woonbeleving – USP

Sinds 2007 wordt de beleving van de leefbaarheid onder de huurders van Vidomes, Vestia Zoetermeer en De Goede Woning Zoetermeer in kaart gebracht. Vestia is de grootste verhuurder in Noordhove (Vidomes verhuurt iets minder woningen en De Goede Woning heeft maar 1 complex in de wijk). Hieronder worden de woonbeleving van huurders van Vidomes in Noordhove weergegeven.

Woonbelevingsonderzoek Vidomes 2012

Vidomes heeft het onderzoek alleen op wijkniveau gedaan.

- De bewoners van de woningen van Vidomes in Noordhove zijn over het algemeen tevreden over hun woning en woonomgeving. Beide items scoren voor Noordhove een 7,5. Dit ligt hoger dan de stedelijke score.
- Zowel op het gebied van de sociale cohesie als voorzieningen is de totaalscore voor Noordhove gelijk aan die van Zoetermeer.

Tabel 24: Tevredenheid over woning en woonomgeving

	Noordhove	Zoetermeer
Tevredenheid met de woning in het algemeen	7,5	7,4
Tevredenheid met de woonomgeving in totaal	7,5	7,1
Tevredenheid woonomgeving - sociale cohesie * score	6,9	6,9
Tevredenheid woonomgeving - voorzieningen ** score	6,9	6,9

Bron: Woonbelevingsonderzoek Zoetermeer 2012 – Vidomes.

* gemiddelde schaalscore op 5 items

** gemiddelde schaalscore op 7 items

De betrokkenheid van de buurtbewoners bij de buurt is voor Noordhove het item met de laagste score binnen de sociale cohesie (6,5), dit is hoger dan het gemiddelde voor Zoetermeer (6,3). Qua voorzieningen scoort Noordhove vooral op het gebied van de aanwezigheid van plekken waar men elkaar kan ontmoeten laag (een 5,8 tegenover een stedelijk gemiddelde van 6,1). Aandachtspunt voor Noordhove is de participatie. Van alle wijken heeft Noordhove het geringste percentage respondenten die een mening geeft over concrete zaken, meepraat over problemen of meebeslist over thema's.

Tabel 25: Participatie

	Noordhove	Zoetermeer
Mening geven over concrete zaken	34%	45%
Advies/meepraten over problemen	18%	30%
Meebeslissen over thema's	21%	30%
Helpen bij uitvoeren van activiteiten	11%	18%

Bron: Woonbelevingsonderzoek Zoetermeer 2012 – Vidomes.

Leefbaarheidsmonitor Vestia 2012

- In het leefbaarheidsonderzoek van Vestia scoort Noordhove op het gebied van Leefbaarheid algemeen, Sociale aspecten/samenhang en Veiligheid/overlast gelijk aan het gemiddelde van alle wijken waar Vestia huurwoningen heeft in Zoetermeer.
- Op het gebied van Voorzieningen en onderhoudsstaat (woning)gebouw scoort Noordhove 2 procentpunt hoger dan het gemiddelde van heel Zoetermeer.

Tabel 26: Beoordeling leefbaarheid

	Vestia	
	Noordhove	Zoetermeer
Leefbaarheid algemeen	7,1	7,1
Sociale aspecten/samenhang	6,7	6,7
Veiligheid/overlast	6,7	6,7
Voorzieningen	6,9	6,7
Onderhoudsstaat (woon)gebouw	7,1	6,9
Gemiddeld	6,9	6,8
	n=194	n=2.255

Bron: Leefbaarheidsmonitor 2012 Vestia Zoetermeer – USP.

Noordhove wordt vaak gekozen om te gaan wonen omdat het een rustige wijk is. Het willen hebben van een tuin is in Noordhove en Dorp een belangrijkere reden dan in andere wijken. Een verklarende factor hiervoor is dat in deze wijken meer huishoudens met kinderen wonen dan in andere wijken.

Op het gebied van veiligheid en overlast worden in Noordhove de items 'schoonheid / netheid van de buurt' en 'aanwezigheid politie in de buurt' lager dan het stedelijk gemiddelde gewaardeerd.

Op het gebied van sociale aspecten / samenhang scoort Noordhove op de items 'samenleven culturen naast elkaar' en 'aanwezigheid van ontmoetingsplekken' lager dan stedelijk. Op de overige aspecten is de score gelijk aan die van heel Zoetermeer.

Binnen de voorzieningen scoort in Noordhove alleen het aspect 'aanwezigheid sportvoorzieningen' lager dan het stedelijk gemiddelde.

Op complexniveau behoren de Schansen¹ in Noordhove tot de zeven slechts beoordeelde complexen in Zoetermeer op het gebied van sociale aspecten/samenhang. Met name bij betrokkenheid buurtbewoners bij de buurt/buurtinitiatieven, de aanwezigheid van ontmoetingsplekken en samenleven van culturen naast elkaar valt hier nog winst te behalen.

In het oordeel over de ontwikkeling van de leefbaarheid behoort de Nervilijn tot de zeven slechtst scorende complexen van Vestia in Zoetermeer. Bijna de helft van de huurders in dit complex (46%) ziet de afgelopen twee jaar een verslechtering in de leefbaarheid van de buurt, 15% ziet een verbetering en 38% vindt dat de leefbaarheid gelijk is gebleven t.o.v. twee jaar ervoor.

Leefbaarheidsmonitor De Goede Woning 2013

In 2010 heeft De Goede Woning een leefbaarheidsonderzoek op complexniveau uitgevoerd. Per complex is toen in kaart gebracht hoe goed of slecht de leefbaarheid 'erop staat'. Op basis van een gedegen beslismodel zijn zes complexen benoemd die in aanmerking kwamen voor interventies/acties. De evaluatie van de leefbaarheidsacties in de zes prioriteitscomplexen is in 2013 uitgekomen. Geen van de zes prioriteitscomplexen ligt in Noordhove.

4.5 De Grote Woontest 2012

De Grote Woontest is een van de grootste onderzoeken in Nederland op het gebied van wonen en woonbeleving en wordt sinds 2004 in verschillende regio's uitgevoerd. In de regio Haaglanden is dit woononderzoek voor het eerst in 2012 gehouden. 18.000 bewoners van de regio Haaglanden hebben meegedaan aan De Grote Woontest Haaglanden. Uniek aan het onderzoek is dat het ook over de leefstijl van de bewoners gaat. Met de resultaten kunnen de verschillende partijen het wonen in de regio Haaglanden beter afstemmen op de wensen van inwoners. Het initiatief ligt bij 25 partijen zoals ontwikkelaars, woningcorporaties, gemeenten in de regio, Stadsgebied Haaglanden en het Rijk.

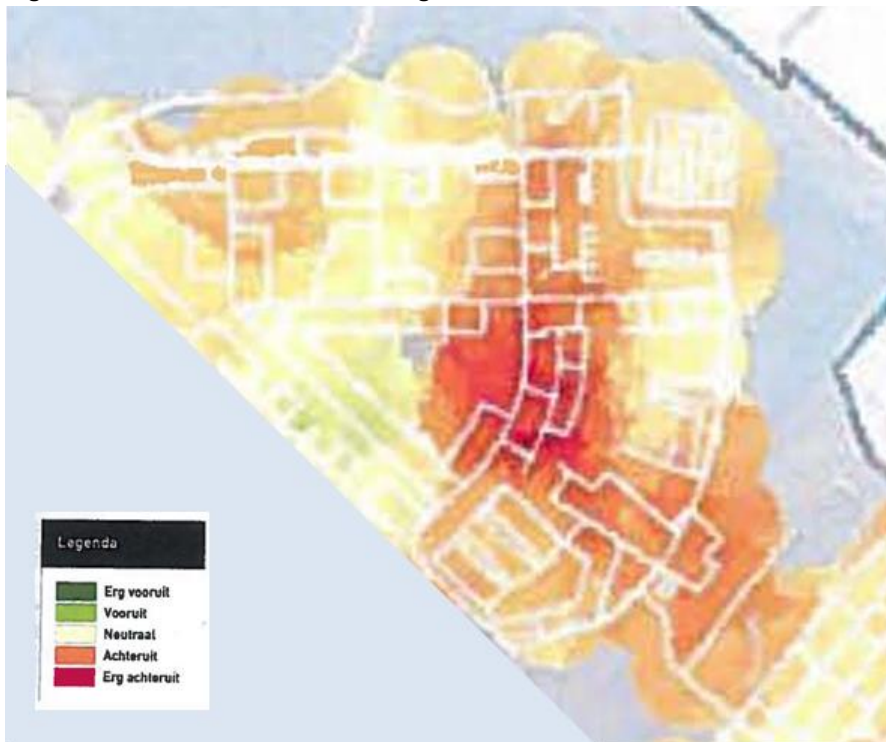
¹ Behoren officieel tot de subbuurt 'Appels'; zie ook Tabel 19.

Uit het onderzoek blijkt dat driekwart van de bewoners in de regio Haaglanden tevreden is met de woonsituatie en dat driekwart van de bewoners van de regio tevreden is met de eigen woning. Dit toont aan dat het goed wonen is in de regio Haaglanden.

In het onderzoek worden negen verschillende woonmilieus onderscheiden. In Noordhove komt vooral het woonmilieu Eengezinswoningen voor. Verder zien we appartementen aan de oostrand van de wijk, grenzend aan de Benthuiserplas.

De respondenten uit Noordhove zijn (zeer) tevreden over de woonsituatie. Gevraagd naar de ervaren buurtontwikkeling geven de respondenten een waardering van vooral neutraal en achteruit. Respondenten uit De Ruimten geven aan dat hun buurt achteruit is gegaan, zie figuur 11.

Figuur 11: Ervaren buurtontwikkeling

Bron: De grote woontest 2012 Haaglanden – SmartAgent

De gemiddelde score, omgerekend naar een 10-puntschaal, van de tevredenheid met de totale woonsituatie is voor Noordhove een 7,8. Ter vergelijking: heel Zoetermeer heeft een gemiddelde score van 7,4.

De gemiddelde score, omgerekend naar een 10-puntschaal, van de buurtontwikkeling in de afgelopen vier jaar is voor Noordhove een 5,1; voor Zoetermeer is deze score een 4,9.

4.6 Leefstijlen van burgers

Op basis van onderzoek naar (psychologische) behoeften van mensen heeft SmartAgent een model ontworpen van vier groepen, waarin dezelfde behoeften centraal staan. De vier groepen worden 'leefstijlen' genoemd. Deze leefstijlen onderscheiden zich van elkaar op twee dimensies. De psychologische as geeft de omgang met emoties weer (van introvert tot extravert), de sociologische as geeft aan hoe een persoon zich opstelt ten opzichte van zijn omgeving (van ego tot groep).

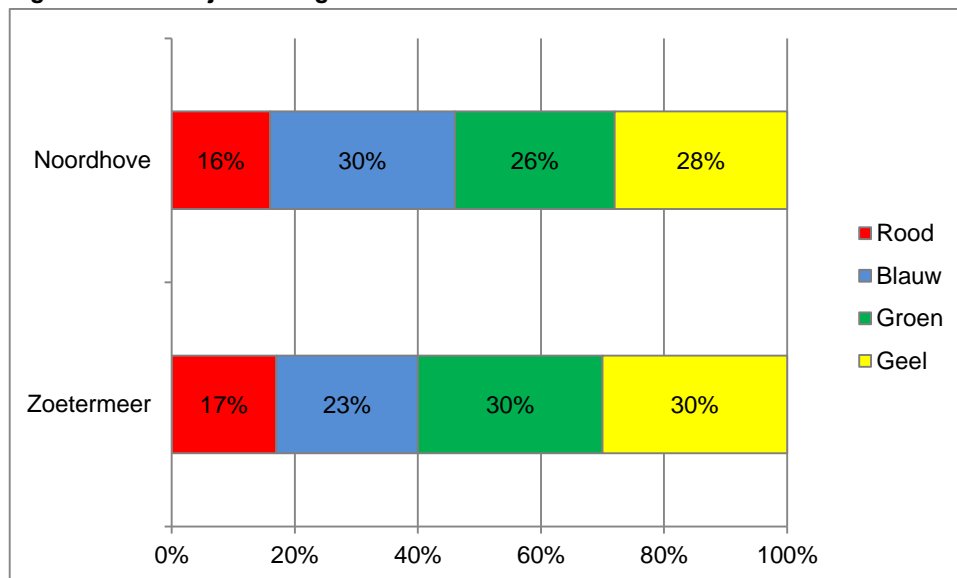
Worden deze dimensies met elkaar gekruist, dan ontstaan er vier kwadranten: de leefstijlen. Deze leefstijlen worden met kleuren aangegeven.

- Rood: staat voor vrijheid, vitaliteit. Assertieve, energieke mensen, gericht op het verleggen van grenzen, levenslustig, eigenzinnig, intelligent en zelfbewust.

- Geel: staat voor harmonie, gezelligheid. Sociale open mensen, gericht op gezelligheid en sociale banden. Het gezinsleven staat centraal, men heeft interesse in anderen, is sociaal verbonden, spontaan en eerlijk.
- Groen: staat voor bescherming en zekerheid. Serieuze, bedachtzame, nuchtere mensen. Op zoek naar zekerheid in de eigen directe omgeving. Veiligheid, geborgenheid en rust, kalm en evenwichtig, routineus, traditioneel.
- Blauw: staat voor controle, manifestatie. Tot deze groep behoren ambitieuze, dynamische mensen. Kenmerken: een zakelijke houding, zelfverzekerd, succes en status, onafhankelijk, carrièregericht, materialistisch.

In eerdere woononderzoeken (zie paragraaf 4.5) onderscheidt SmartAgent verschillende woonmilieus en samenlevingsvormen. De voorkeur voor een type woonmilieu hangt sterk samen met de leefstijl. Zo geeft een mix van wonen en werken dynamiek volgens de ene leefstijl, maar onrust volgens de andere leefstijl. Een gewenst woonmilieu hangt sterk samen met de eisen die men stelt aan de woonomgeving. De samenlevingsvormen hangen sterk samen met de leefstijlen.

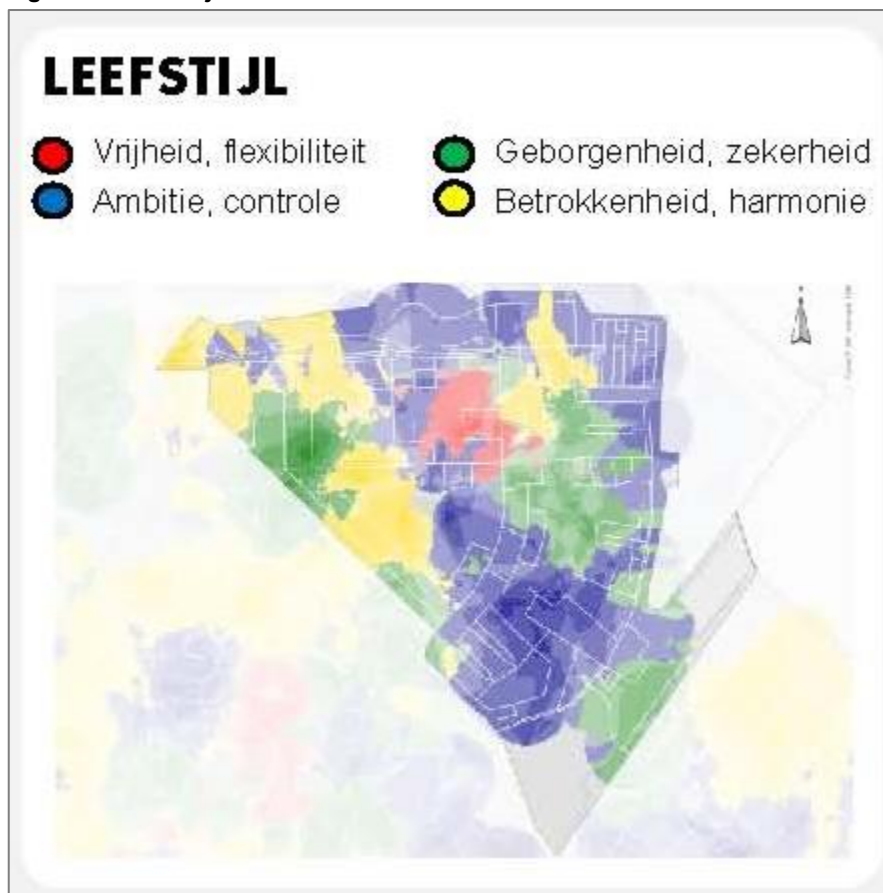
Figuur 12: Leefstijlverdeling in Noordhove en Zoetermeer

Bron: Leefstijlen van inwoners in Zoetermeer – SmartAgent, bewerking O&S Zoetermeer.

Met 30% hebben de meeste personen in Noordhove een 'blauwe' leefstijl van controle en ambitie. Rustig en groen zijn de meest genoemde associaties. Ruim een kwart (28%) van de inwoners is gecategoriseerd in de 'gele' leefstijl. Harmonie en sociale verbondenheid zijn belangrijke waarden voor hen. Een kwart van de inwoners zijn serieuze, nuchtere mensen, op zoek naar zekerheid in de eigen directe omgeving, de 'groene' leefstijl. De rest, nl. 16%, heeft een 'rode' leefstijl van vrijheid en flexibiliteit.

Figuur 13: Leefstijlen in Noordhove

Bron: Leefstijlen van inwoners in Zoetermeer – SmartAgent.

Op subbuurtniveau is de dominante kleur van leefstijl in de Lommers vooral geel, de Appels is vooral blauw. Alleen een deel van de Lijnen heeft inwoners met een 'rode' leefstijl.

5 Werkgelegenheid en Voorzieningen

5.1 Werkgelegenheid

Op 1 januari 2013 waren bijna 360 bedrijven en aanbieders van voorzieningen in Noordhove gevestigd, bijna 150 in Noordhove-west en 210 in Noordhove-oost. Daarmee is 5,8% van het aantal vestigingen in de stad gesitueerd in deze wijk. Op 1 januari 2013 bedroeg het aantal arbeidsplaatsen in Noordhove 774. Dat is nog geen 2% van het totaal aantal arbeidsplaatsen in de stad. Verhoudingsgewijs zijn er dus iets meer bedrijven dan arbeidsplaatsen in Noordhove. De grootste werkgevers zijn Albert Heijn en het gezondheidscentrum Noordhove. Drie scholen van het basisonderwijs – De Baanbreker, Noordeinde en De Buut completeren de top 5 van grootste werkgevers.

- In Noordhove zijn de meeste banen te vinden in de sectoren ‘Groot- en detailhandel; reparatie van auto's’ en ‘Advisering, onderzoek, specialistische zakelijke dienstverlening’.

Tabel 27: Aantal bedrijven en banen in Noordhove en Zoetermeer, per 1-1-2013

Sectie	Noordhove-west		Noordhove-oost		Zoetermeer	
	Bedrijven	Banen	Bedrijven	Banen	Bedrijven	Banen
Landbouw, bosbouw en visserij	2	2	4	4	52	67
Winning van delfstoffen					2	100
Industrie	4	7	6	6	186	3.124
Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas					1	16
Winning/distributie van water; afval(water)beheer, sanering					5	333
Bouwnijverheid	14	25	25	28	585	1.607
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	22	182	37	48	1.365	9.382
Vervoer en opslag	2	4	1	12	112	1.174
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	3	5	6	7	189	1.284
Informatie en communicatie	13	22	8	12	464	4.117
Financiële instellingen	1	1	6	10	100	1.528
Verhuur van en handel in onroerend goed	2	3	0		64	439
Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening	39	51	62	67	1.328	4.214
Verhuur van roerende goederen, overige zakel. dienstverl.	7	13	19	34	377	2.759
Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen	0		1	2	36	5.225
Onderwijs	7	58	7	8	249	3.156
Gezondheids- en welzijnszorg	17	69	5	12	396	4.987
Cultuur, sport en recreatie	6	6	9	11	261	1.378
Overige dienstverlening	9	12	14	53	392	2.389
Totaal	148	460	210	314	6.164	47.279

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden (WRH).

5.2 Voorzieningen Noordhove

Basisonderwijs

- De Baanbreker (openb.)
- De Buut (Unicoz)
- Noordeinde (Unicoz)

Kinderdagverblijven, na- en buitenschoolse opvang (BSO)

- Het Kwakernest

Peuterspeelzalen

- PSZ Het Kwakernest

Gezondheidszorg

- Apotheek
- Huisartsenpraktijken (3x)
- Psychosociale hulpverlening
- Psychologie
- Gezondheidscentrum Noordhove
- Diëtistenpraktijk
- Fysiotherapie
- Logopediepraktijk
- Oefentherapie Mensendieck
- Verloskundigenpraktijk
- Pedicures (3x)
- Mondhygiëne
- Tandartsencollectief
- Yoga studio
- Kraamzorg (2x)

Kerkgenootschappen

- RK Parochie H. Nicolaas – wijkkerk Tabor
- Bahá'í-gemeenschap Zoetermeer

Maatschappelijke dienstverlening

- Kwadraad – maatschappelijk werk

Sportvoorzieningen

- Natuurspeeltuin
- Sportzaal
- Pilates studio
- Badmintonvereniging Noordhove

Openbaar vervoer

De wijk is te bereiken met de bus.

Winkelcentra

- Noordhove

6 Leefbaarheid

Aspecten van leefbaarheid wordt op verschillende manieren in beeld gebracht. In dit hoofdstuk worden de verschillende onderzoeken en registraties weergegeven.

In paragraaf 6.1 komen de scores aan bod volgens de Buurtbarometer Zoetermeer 2012. Op zeven aspecten worden de scores op buurtniveau vergeleken met het stedelijk gemiddelde.

In paragraaf 6.2 komen de scores aan bod volgens de *Leefbaarometer*. Hier worden Zoetermeerse scores met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid afgezet tegen het landelijk gemiddelde voor de periode 1998-2012. In de paragrafen 6.3 t/m 6.9 komen aan bod: onveiligheidsgevoelens Omnibusenquête, Criminaliteitscijfers van de politie, meldingen uit meldesk, de perceptie van de sociale kwaliteit, de waardering van het (groen) onderhoud in de directe woonomgeving en kunsttoepassing.

6.1 Buurtbarometer

In 2012 is als pilot de Buurtbarometer Zoetermeer verschenen. Het doel is op het gebied van leefbaarheid inzicht te verschaffen in de situatie van buurten ten opzichte van het gemiddelde van de stad en (in de toekomst) de ontwikkeling van de buurten door de tijd.

De Buurtbarometer 2012 kent zeven verschillende aspecten, nl. Sociale Binding, Meedoen, Persoonlijke mogelijkheden, Woonomgeving, Veiligheid, Voorzieningen en Wonen. Per aspect zijn verschillende indicatoren gebruikt, zowel uit registraties als uit onderzoeken. Voor elke buurt zijn per aspect drie gemiddelde 'scores' berekend: voor de registratiewaarden, voor de waarden afkomstig uit enquêtes alsmede een totaalscore. De scores per buurt geven altijd een waarde weer ten opzichte van het gemiddelde van de stad.

Noordhove-west scoort ten opzichte van het gemiddelde van Zoetermeer op vier aspecten hoger, nl. op de aspecten Sociale Binding, Woonomgeving, Veiligheid en Wonen. De totaalscore op de aspecten Meedoen, Persoonlijke mogelijkheden en Voorzieningen is lager dan het gemiddelde van Zoetermeer.

Bij het aspect Persoonlijke mogelijkheden valt op dat er een relatief hoog percentage eenoudergezinnen in Noordhove-west is.

Op het aantal vernielingen binnen het aspect Woonomgeving scoort Noordhove-west beduidend onder het Zoetermeerse gemiddelde.

In Noordhove-oost is de score op het aspect Meedoen gelijk aan de score van Zoetermeer. Voor alle andere aspecten is de score hoger dan het gemiddelde van Zoetermeer.

6.2 De Leefbaarometer (VROM/BZK)

De Leefbaarometer is een landsdekkende leefbaarheidsmonitor die op een zeer laag schaalniveau weergeeft hoe leefbaar de woonomgeving is, en hoe die leefbaarheid zich ontwikkelt. De Leefbaarometer is een instrument waarmee het oordeel van de bewoners over hun leefomgeving nauwkeurig voorspeld wordt op basis van allerlei feitelijke omgevingscondities. Zij wordt onder meer gebruikt om de voortgang van de veertig aandachtswijken te monitoren.

De resultaten van het onderzoek van 2012 zijn in 2013 beschikbaar gekomen. Voor Noordhove-west en Noordhove-oost zijn er resultaten over 1998 t/m 2012.

De score op de Leefbaarometer is onderverdeeld in zes dimensiescores. De zes dimensies waaruit de Leefbaarometer bestaat zijn woningvoorraad, publieke ruimte, voorzieningen, bevolkingssamenstelling, sociale samenhang en veiligheid. Die dimensiescores zijn opgebouwd uit de gewogen scores van de afzonderlijke indicatoren. In bijlage 1 staat een overzicht van alle indicatoren van de Leefbaarometer.

- Noordhove-west scoort op de publieke ruimte het hoogst.

Tabel 28: Scores 2012 op zes dimensies

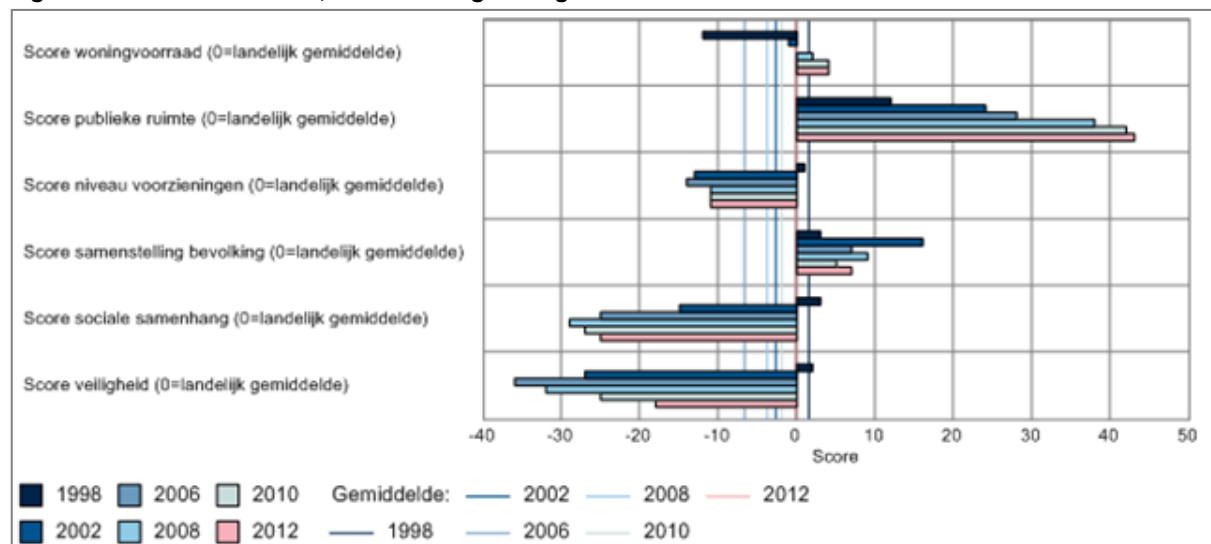
Score op dimensie:	Noordhove-west	Noordhove-oost	landelijk gemiddelde
Woningvoorraad	4	3	0
publieke ruimte	43	32	0
niveau voorzieningen	-11	-12	0
samenstelling bevolking	7	19	0
sociale samenhang	-25	-19	0
veiligheid	-18	-15	0

Bron: Leefbaarometer, 2012.

Voor Noordhove-west zijn de volgende ontwikkelingen te zien:

- De scores op de dimensies *woningvoorraad*, *publieke ruimte* en *samenstelling bevolking* liggen de laatste jaren boven het landelijk gemiddelde.
- De scores op de dimensies *niveau voorzieningen*, *sociale samenhang* en *veiligheid* liggen onder het landelijk gemiddelde.
- De scores op de dimensies *publieke ruimte* en *samenstelling bevolking* liggen alle jaren boven het landelijk gemiddelde.
- De scores op de dimensies *sociale samenhang* en *veiligheid* liggen sinds 2002 onder het landelijk gemiddelde.

Figuur 14: Noordhove-west, ontwikkelingen volgens de Leefbaarometer

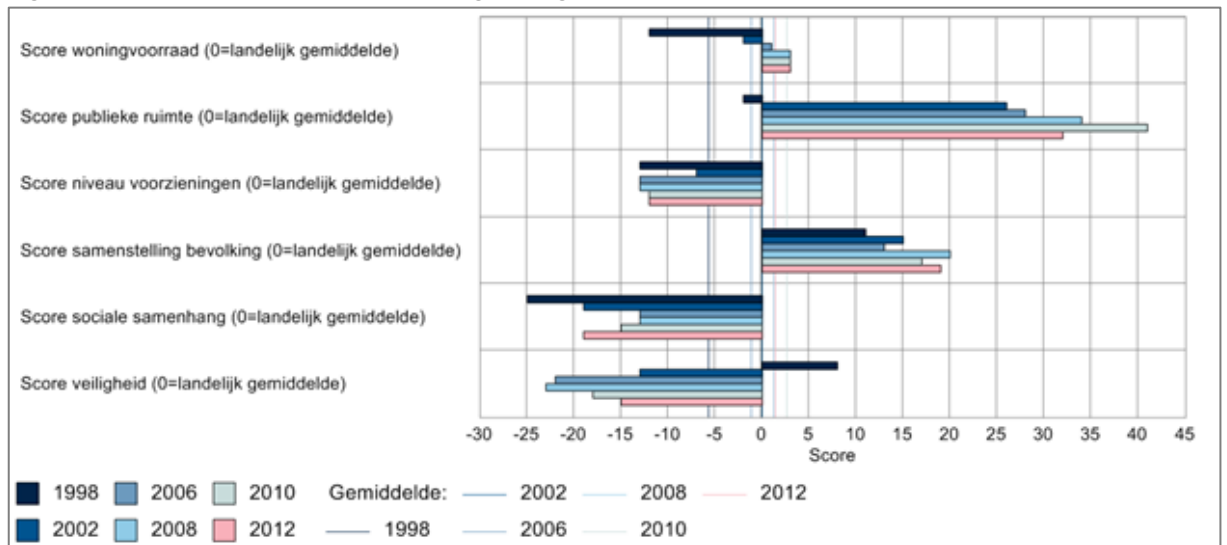

Bron: Leefbaarometer, 2012.

Voor Noordhove-oost zijn de volgende ontwikkelingen te zien:

- De scores op de dimensies *samenstelling bevolking* ligt alle jaren boven het landelijk gemiddelde.
- De scores op de dimensie *publieke ruimte* ligt sinds 2002 ver boven het landelijk gemiddelde.
- De scores op de dimensies *niveau voorzieningen* en *sociale samenhang* liggen alle jaren onder het landelijk gemiddelde.

Figuur 14: Noordhove-oost , ontwikkelingen volgens de Leefbaarometer

Bron: Leefbaarometer, 2012.

6.3 Veiligheidsgevoelens Omnibusenquête

In de Omnibusenquête wordt aan de respondenten gevraagd hoe vaak men zich onveilig voelt in de eigen buurt. In onderstaande tabel zijn de antwoorden voor de beide buurten in Noordhove en voor heel Zoetermeer gegeven.

Ook is in deze enquête gevraagd aan de respondenten om in een rapportcijfer aan te geven hoe veilig men zich in het algemeen in de eigen buurt voelt. Dit gevoel van veiligheid is in tabel 29 als gemiddeld cijfer weergegeven.

- Zowel in Noordhove-west als in Noordhove-oost voelen zeven van de tien respondenten zich zelden of nooit onveilig in de eigen buurt, dit is gelijk aan het stedelijk percentage.

Tabel 29: onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt, en rapportcijfer veiligheid eigen buurt

	vaak	soms	zelden of nooit	Gemiddeld rapportcijfer veiligheid
Noordhove-west	-	32%	68%	7,7
Noordhove-oost	4%	28%	68%	7,3
Zoetermeer	3%	29%	68%	7,4

Bron: Omnibusenquête 2013.

6.4 Criminaliteitscijfers

De criminaliteitscijfers hieronder weerspiegelen het aantal aangiften van misdrijven bij Politie Haaglanden over de jaren 2012 en 2013. Niet iedereen doet aangifte als hij slachtoffer is geworden van een misdrijf. Het werkelijke aantal gepleegde delicten kan dus hoger zijn dan het aantal aangiften dat de politie registreert. Het aantal woninginbraken is inclusief 'poging tot'.

- In Noordhove-west is het absolute aantal woninginbraken het laatste jaar met een kwart toegenomen (+27%), in Noordhove-oost met 34%. Stedelijk is het aantal inbraken afgenomen met 19%.
- Het percentage woninginbraken ligt in Noordhove-oost boven het stedelijk gemiddelde.

Tabel 30: Diefstal uit woning (vermogensdelict)

	Aantal inbraken		Aantal woningen		% inbraken	
	2012	2013	(1-1-2013)	(1-1-2014)	2012	2013
Noordhove-west	11	14	1.470	1.471	0,7%	1,0%
Noordhove-oost	29	39	2.039	2.040	1,4%	1,9%
Zoetermeer	766	617	53.891	54.789	1,4%	1,1%

Bron: www.hoeveiligismijnwijk.nl

- In Noordhove-west is het aantal vernieling in 2013 t.o.v. 2011 met 14% afgenomen. Het laatste jaar is het aantal vernielingen in deze buurt weer toegenomen.
- In Noordhove-oost en Zoetermeer zet de dalende trend zich voort.

Tabel 31: Vernielingen (gewelddelict)

	Aantal aangiften vernielingen			toe/afname	
	2011	2012	2013	2013 tov 2011	2013 tov 2012
Noordhove-west	22	10	19	-14%	90%
Noordhove-oost	29	28	22	-24%	-21%
Zoetermeer	1.136	1.042	811	-29%	-22%
Zoetermeer (excl. Noordhove)	1.085	1.004	770	-29%	-23%

Bron: www.hoeveiligismijnwijk.nl

6.5 Meldingen uit melddesk

Als burgers of bedrijven een bericht hebben over een ongewenste situatie in de openbare ruimte in de gemeente, kunnen ze dit bij de gemeente melden. Denk bijvoorbeeld aan losliggende stoeptegels, graffiti, (bouw)afval dat in de buurt is blijven liggen, overlast van fout geparkeerde auto's, etc.

- In Noordhove zijn in 2013 bijna 875 meldingen gedaan. Dit is 4% van het totaal aantal meldingen in heel Zoetermeer.
- De meeste meldingen hadden betrekking op overlast (vooral fout geparkeerde voertuigen en zwerfvuil).

Tabel 32: Aantal meldingen over ongewenste situaties in de openbare ruimte, in 2013

	Noordhove	
	abs.	kol%
Overlast *	208	24%
Verlichting Openbaar	149	17%
Vragen **	147	17%
Groen	133	15%
Verharding	92	11%
Straatmeubilair	37	4%
Riolering	31	4%
Afvalinzameling	29	3%
Bereikbaarheid	11	1%
Overige categorieën	36	4%
Totaal	873	100%

Bron: melddesk-systeem Zoetermeer.

	Noordhove	
	abs.	kol%
*Top 3 Overlast		
Fout geparkeerde voertuigen /aanhangers	44	21%
Zwerfvuil	32	15%
Hondenpoep	24	12%

** Vragen waren voornamelijk bestemd voor Publieksplein (31%), Werk Zorg en Inkomen (15%), Afvalinzameling (14%), Wijkmanagement (12%) en Veiligheid, Vergunningen, Handhaving (7%).

6.6 Sociale kwaliteit

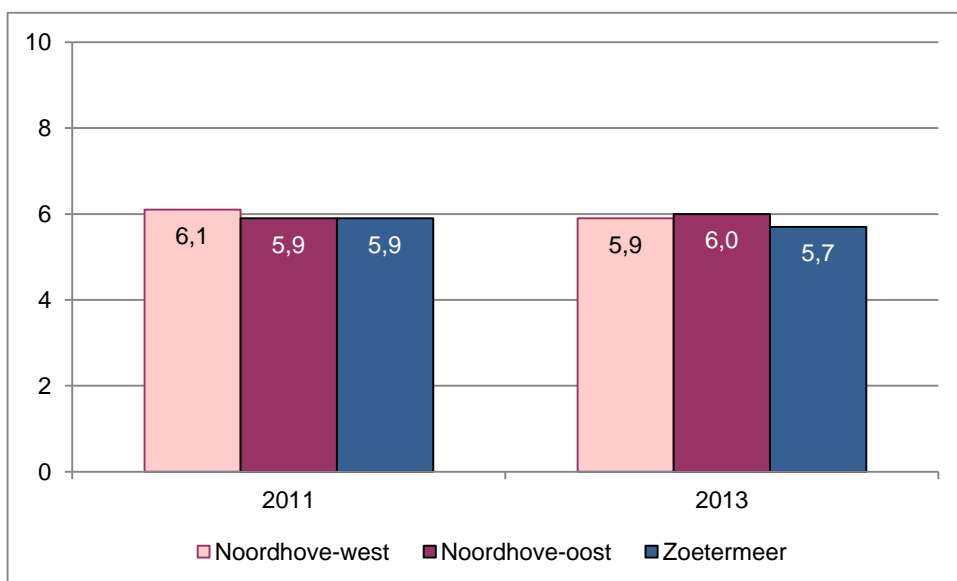
Het kengetal 'Sociale kwaliteit' is een samengestelde waarde van vier aspecten van sociale kwaliteit van de woonomgeving. Respondenten van de Veiligheidsmonitor 2013 hebben hiertoe de volgende stellingen beoordeeld:

- de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
- de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om
- ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is
- ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.

De mate waarin men het eens is met de stelling wordt omgerekend naar een cijfer tussen 1 en 10.

- Noordhove-west en Noordhove-oost scoren nu boven het stedelijk gemiddelde.

Figuur 16: Kengetal 'Sociale kwaliteit'

Bronnen: Veiligheidsmonitor, 2011 en 2013.

Tabel 33: kengetal sociale cohesie en rapportcijfers voor leefbaarheid en veiligheid in de eigen buurt

		sociale cohesie *	Rapportcijfer leefbaarheid eigen buurt	Rapportcijfer veiligheid eigen buurt
Noordhove-west	2011	6,1	7,4	7,1
	2013	5,9	7,4	7,0
Noordhove-oost	2011	5,9	7,5	7,2
	2013	6,0	7,4	7,0
Zoetermeer	2011	5,9	7,3	6,7
	2013	5,7	7,1	6,8

Bronnen: Veiligheidsmonitor, 2011 en 2013.

*score

6.7 Kwaliteit van het onderhoud in de directe woonomgeving

Aan respondenten in de Omnibusenquête is gevraagd een rapportcijfer te geven voor de kwaliteit van het onderhoud in de directe woonomgeving.

- Noordhove-oost scoort met een 6,42 net onder het stedelijk gemiddelde.

Tabel 34: Percentage respondenten per buurt dat een voldoende of onvoldoende rapportcijfer geeft voor de kwaliteit van het onderhoud in de directe woonomgeving

	Onvoldoende (5 of minder)	Voldoende (6 of meer)	Gemiddeld rapportcijfer	aantal respondenten
Noordhove-west	13%	87%	6,74	31
Noordhove-oost	23%	67%	6,42	52
Totaal Zoetermeer	20%	80%	6,44	1.088

Bron: Omnibusenquête 2013.

6.8 Onderhoud van het groen in de directe woonomgeving

Aan respondenten in de Omnibusenquête is gevraagd een rapportcijfer te geven voor het onderhoud van het groen in de directe woonomgeving.

- Noordhove-west scoort iets beter dan het stedelijk gemiddelde.

Tabel 35: Percentage respondenten dat een voldoende of onvoldoende rapportcijfer geeft voor het onderhoud van het groen in de directe woonomgeving

	Onvoldoende (5 of minder)	Voldoende (6 of meer)	Gemiddeld rapportcijfer	aantal respondenten
Noordhove-west	13%	87%	6,84	31
Noordhove-oost	29%	71%	6,02	51
Totaal Zoetermeer	24%	76%	6,32	1.084

Bron: Omnibusenquête 2013.

6.8 Kunsttoepassing

In Noordhove staat 4% van het totale aanbod beeldende kunst in de openbare ruimte van Zoetermeer. Er zijn momenteel geen kunsttoepassingen in voorbereiding voor deze buurt.

Tabel 36: Aantal kunstobjecten

	Aantal	% van totaal
Noordhove	7	4%
Zoetermeer	158	100%

Bron: Kunstwacht.

7 BIJLAGE

7.1 Indicatoren Leefbaarometer

Dimensie woningvoorraad	1	Dominantie vrijstaande woningen
	2	Dominantie tweekappers
	3	Dominantie flats met meer dan 4 verdiepingen
	4	Dominantie etagewoningen
	5	Dominantie boerderijen en tuinderijen
	6	Dominantie stedelijke statuswoningen
	7	Dominantie suburbane statuswoningen
	8	Dichtheid
	9	Percentage sociale huurwoningen
	10	Dominantie 1940-1959 bouw
	11	Dominantie 1970-1979 bouw
	12	Dominantie vroegnaoorlogs (1945-1960)
	13	Dominantie vooroorlogse bouw (tot 1940)
Dimensie Publieke ruimte	14	Waarde verkochte huurwoningen
	15	Aandeel sloop
	16	Geluidsbelasting railverkeer
	17	Geluidsbelasting totaal
	18	Nabijheid groot water
	19	Groene ruimte tussen vroegnaoorlogse bouw
	20	Water in de wijk
	21	Uitzicht op binnenwater
Dimensie Voorzieningen	22	Nabijheid supermarkt
	23	Nabijheid bankfiliaal
	24	Nabijheid groot winkelcentrum
Dimensie Bevolkingssamenstelling	25	Aandeel niet-werkende werkzoekenden
	26	Dominantie inkomens tot 2x modaal
	27	Dominantie minimuminkomens
	28	Dominantie inkomens meer dan 2x modaal
	29	Aandeel niet-westerse allochtonen
	30	Aandeel hoogopgeleiden
Dimensie Sociale Samenhang	31	Dominantie middelbare paren zonder kinderen
	32	Dominantie jonge paren zonder kinderen
	33	Dominantie oudere paren zonder kinderen
	34	Dominantie jong alleenstaand
	35	Dominantie middelbaar alleenstaand
	36	Aandeel ouderen
	37	Aandeel gezinnen met kinderen
	38	Homogeniteit gezinnen met oudere kinderen
	39	Homogeniteit gezinnen met jonge kinderen
	40	Dominantie eigenaar bewoners
	41	Verhuizingen (mutatiegraad)
Dimensie Veiligheid	42	Vernielingen
	43	Verstoring openbare orde
	44	Geweldsmisdrijven
	45	Diefstal uit de auto
	46	Overlast
Niet toebedeeld aan een dimensie	47	Nabijheid natuurgebied
	48	Nabijheid bos
	49	Nabijheid kust